

■ 25 Aralık
2015 Cuma
■ Sayı: 13
■ 3 TL

HAFTALIK
SİYASİ DERGİ

BOYUN
EGME

Soma'dan çıkan ders: Kapitalizmin adaleti olmaz!

Ülke tarihinin en büyük işçi katliamı olan Soma katliamı, yalnızca cinayetin nedenleriyle değil sonrasında başlayan dava sürecinde ortaya çıkanlar ve bizatihi bu sürecin kendisiyle kapitalizmi deşifre ediyor. Soma davasının her duruşmasından ibretlik hikâyeler çıkıyor.

YENİ YILA GİRERKEN SOL BİR ÇIKIŞ MÜMKÜN MÜ?

AVRUPA UÇURUMUN KENARINDA | SURİYELİLERİ MEVZUAT KURTARAMAZ | KOMÜNİSTLER AÇISINDAN
ÜÇÜNCÜ ERDOĞAN DÖNEMİ | İSPANYA SEÇİMLERİ: NE DEĞİŞTİ? | NE STRATEJİ NE DERİNLİK...

YARINDAN SONRASI

Türkiye'de solun işinin kolay olmadığını hep söylüyoruz. Kolaycılığın ve kısa yoldan bir çıkış aramanın Türkiye'de sola zarar verdiğini de...

Memleketin acilen çözülmesi gereken çok sayıda sorunla boğuştuğu günlerde, bu sorunların kolay bir çözümünün olmadığını söylemenin kendisinin zor ve üzücü bir yanı var.

Bu ülke yarın düzelmeyecek diyoruz. Böyle deyince de, örneğin ölümler yarın da devam edecek demiş oluyoruz. Yarın bir Kürt genci sokakta, devrimci bir kadın evinde, bir işçi madende ya da fabrikada katledilecek. Yoksulluk yarın da olacak, sömürü sürecek. Yarın AKP, Suriye'de ve başka yerlerde yine savaş suçları işleyecek. Gericilik, yarın da ülkede kol gezecek. Yarın yine kadınlar şiddet görecek.

Bugün bu ülkede neden şikâyet ediyorsanız, ne için dertleniyorsanız, neye öfkeleniyorsanız, yarın onlar yine var olacak.

Bunları ortaya koyarken umutsuz ve çaresiz bir ülke tablosu mu çiziyoruz?

Hayır, çünkü tüm bunların yarın değil ama sonraki günlerde nasıl çözüleceğini biliyoruz. Umudumuz hemen yarından değil bu sorunların kökten çözülebileceği gerçeğinden besleniyor. Bu karanlığın nedenini biliyoruz, nasıl üstesinden geleceğimizi de...

Türkiye yeniden bir karamsarlık sarmalına hapsolmek üzere. AKP'nin seçim galibiyetinin ardından uluslararası düzlemde ve ülkede yaşanan gelişmeler siyasi atmosferi gittikçe ağırlaştırıyor. Ancak bu havanın oluşmasında siyasetin kendisinin, başka bir deyişle siyasi müdahalelerin etkisi küçümseiyor.

Örneğin insanlar neden hareket etmiyor diye sorulurken, insanları neden hareket ettiremiyoruz sorusu unutuluyor ya da görmezden geliniyor. Bu soru böyle kurgulanmadığı için insanların hareket etmemesinde geçmişte yapılan büyük hataların payının üzerinden atlanıyor.

Siyaseti seçime ve dolayısıyla meclise sıkıştıran, sandığın ve parlamentonun önemini artırıp siyaseti neredeyse bunlardan ibaret gören bir anlayış, seçimlerden yalnızca birkaç ay sonra insanlardan sandığa gitmek dışında başka işler de yapmasını bekleyince inandırıcılığını yitiriyor.

İnsanlar durup dururken karamsarlığa kapılmıyor, umutlarını yitirmiyorlar. Bu kayıpta sorumluluğu büyük olanların bugün insanlardan ve ülkeden şikâyet etmekte en öne geçmelerinde tutarlı bir yan var.

Bu bağlamda ne ülkeden şikâyetçiyiz, ne de insanlarımızdan...

Bu ülkenin gerçeklerine, halkımızın durumuna en doğru şekilde bakmak bizim başlangıç noktamız. Ülkeye ve insanlara bakıyor ve hayal kurmuyoruz. Bu ülkenin kendiliğinden bu hale gelmediğini biliyoruz. Sağıyla soluyla düzen siyasetinin memleketi nasıl harap ettiğinin farkındayız. Gerçekçilik yalnızca ülkenin içinde olduğu zorlukları değil, bunu da görmeyi gerektiriyor.

Memlekette karanlık var. Ama karanlık varsa, onu yaratanlar, onu besleyenler, ona yardım edenler olduğu için var. Bu nedenle gerçekçiyiz, ama karamsar hiç değiliz.

Düzen siyasetinin köhnemiş, insanlara umut vermeyen, kimseyi harekete geçiremeyen yapısının dışında kurulan bağımsız bir sınıf siyasetine harcanacak emeğin bu ülkede karşılığı olduğunu biliyoruz. Bu siyaset insanlarınıza umut verecek ve onları harekete geçirecek.

Sabırla, akılla, cesaretle bu emeği harcıyoruz.

Evet, yarın bu ülke değişmeyecek. Ama harcanan bu emek, yarının karanlık tablosunda dahi emekçiler, yoksullar ve ezilenler lehine bir fark yaratacak tek olgu.

Yalnızca yarından sonrasına dair değil, yarın için de izlenecek tek doğru yol o yüzden bu.

KOMÜNİST PARTİ

Devrim olur mu, oldurulur mu?

Üç vakte kadar

"SOLUN ÖNÜ AÇIK MI" SORUSUNU GEÇİNİZ. "BAŞARI ŞANSI VAR MI" SORUSUNU DA... DEVRİM "BAŞARILI BİR SOL" İLE DEĞİL, BAŞARISIZLIĞA MAHKÛM BİR DÜZENLE TANIMLANIYOR ÇÜNKÜ.

Solun önü açık mı? 2016'da solun falında ne var? Ülkede ve dünyada sol gerileyerek mi devam edecek yoksa önü açılacak mı? Yeni başarılar bekleyebilir miyiz soldan? Türkiye'de, dünyada?

Sorularınız bunlarsa iyimser olmak için hiçbir nedeniniz yok.

Sol başarılı olamayacak.

Dünyanın çok farklı yerlerinden bunun kanıtları geliyor.

Solun iktidarda olduğu ülkelerden umut verici "başarıların" değil, yenilgilerin ve tıkanıklıkların haberleri geliyor.

Güney Afrika'da Komünist Parti'nin ortak olduğu, daha doğrusu orta direğini oluşturduğu kongrenin devlet başkanı Zuma milyonlarca kara derili yoksul emekçi için bir kahraman olmaktan çok uzak. Apartaytçı muhalefetin kampanyalarına hedef oluyor. Komünist Parti'nin kefaleti ve karşı devrimci güçlerin halk düşmanlığının yarattığı denge ile yola devam ediyor.

Venezüela'da olanlar ortada.

Brezilya'da sol "milli sermayenin" bir dünya gücü olma yolunda attığı adımların temsilcisi olurken, işçilerin de tepkilerini topluyor.

Arjantin'de sol peronistler iktidardan kaybetti.

SYRIZA'yla birbirlerine yaslanarak yükselen Podemosçular güler yüzlü fotoğraflarıyla seçim "başarılarını" kutlarken, fotoğraflar Avrupa'nın yeni sol dalgasının kaçan tadını perdeliyor.

"Sol bir yükseliş kapıda mı?" ise sorunuz, yanıtınız "evet" değil.

Peki devrim?

Sol yokken devrimi nasıl olsun?

Olur.

"Sol"un başarısız başarıları tam da devrimin işaretleridir.

Düzen yama tutmuyor. Kapitalizmin temizi, makyajlısı, güzeli olmuyor. "Sol başarısızlık"lar bunu gösteriyor. Daha ne olsun?

Söylediklerimi tersten yorumlayacaklar çıkacaktır. Uyarayım. Andığım gerilemeleri, kimisi gerçekten devrimci sosyalizmin yoldaşı sayılacak partilerin bu dönemdeki başarısızlıklarını kutluyor değilim. Tersine, en

sağ, en düzen içi sol iktidarın yaşadığı gerileme bile devrimci bir yükselişten önce yeni/yine bir bozgunun önünü açıyor. Fakat bu kadar değil.

OLSA DÜKKAN SENİN

Düzen solunun yükselişi, kapıların kimisi açıkça "imalat" olan sol alternatiflerin önünün açılması düzenin tıkanıklığının ürünüydü. Hazır önleri açılmışken, bir yeni "dönem" açmalarına, şişirilmiş dalgaların bir mutlu onuyla açılmaması ise kapitalizmin güncel sınırları ile ilgilidir.

1980'li yıllarda Avrupa'nın önemli merkezlerinde düzene ilaç gibi gelen sosyalist yükselişi hatırlayın. Mitterand ve güllü yumruğu, Papandreu ve yeşil güneşi.

Sosyalizm vardı ve önemli politik birikimi olan ülkeleri onun şerrinden kurtarmak gerekiyordu.

Ve düzenin bunu becerecek kaynakları vardı.

Şimdi düzen solunun önünü kapatan da bu.

Bu durumda devrim kaçınılmaz mı? Düzen tıkanığında, düzen içi çareler kolay ele gelmez olduğunda devrimin önü mü açılıyor?

Birkaç nedenle hayır. Birincisi, adı üzerinde "düzen" sadece egemen sınıfların değil, emekçi halk sınıflarının da istediği, yeri geldiğinde üzerine titredikleri bir şey. Kaos, karmaşa, sarsıntılar insanlara yaramıyor.

Düzenin tıkanması bazen devrimin değil karşı devrimin önünü açıyor.

İkincisi, kapitalizmin, egemen sınıfların bu kadar "sınırdan" olmaları devrimin üzerinde yürüyüp hız alacağı bir "başarı patikası"nı da imkânsız kılıyor. Düzenin, karşıtlarını, sınıf düşmanlarını yanlış yollara itip oyalamasını zorlaştıran faktörler, devrimin hız almasını da zorlaştırıyor.

Üçüncüsü, bu tabloda oportünizme düşüş neredeyse kaçınılmaz bir tuzak haline geliyor.

Bu kış komünizm gelse ya?

Bu sorunun yanıtı da sıraladığımız üç faktörün tersine çevrilmesi ile okunabiliyor.

Birincisi, kaos somut bir gerçeklik halini aldığı ya da böyle olacağını hissettirdiğinde, en devrimci, en maceracı, en "kaosçu" gücün yıkımdan kurtuluş için tek sığınak haline gelmesi mümkün oluyor.

"Emperyalist savaşı iç savaşa çevirmek" gibi savaşı bir sloganla hareket eden Bolşevikler, savaştan bunalmış yoksullara barışa giden yol olarak bir iç savaşı böyle gösteriyor.

İkincisi, düzen soluna bile hayat alanı tanımayan imkânsızlıklar, "başarı patikalarının" kapanması emekçi yığınlarının başarı tanımını ve algısını anlamsızlaştırıyor. Devrimci çıkışların "başarı" kriterlerini düzenin dışına çekmeleri mümkün hale geliyor.

Üçüncüsü, insanoglu ders alıyor. Oportünizmin damga vurduğu, milyonlara "gel gel" edip bataklığa çektiği dönemler, devrimci kopuşları davet ediyor.

Sonuç olarak, devrim olur. Pek güzel olur. Biz oldurursak.

■ Mehmet Kuzulugil

Sosyalizmin güncelliği: Söylendiği kadar basit mi?

SOSYALİZMİN GÜNCELLİĞİ TARTIŞMASI, GERÇEKLİĞİN NASIL KAVRANDIĞINA, YARATICI ÖZNE OLARAK İNSANIN O GERÇEKLİĞİN NERESİNE OTURTULDUĞUNA VE NİHAYETİNDE NESNELİĞİ DEĞİŞTİRME YÖNTEMİNE, BAĞLI OLARAK MÜCADELE EDEN BİREYİN MORAL MOTİVASYONUNA KADAR BÜTÜNLÜKLÜ SONUÇLARI OLAN BİR TARTIŞMADIR.

7 Haziran'da niye sevinmedik 1 Kasım'da niye yıkılmadık... Yeni yıla girerken 2015'den çıkarılacak dersler, altını çizmemiz gerekenler arasında bu sorulara verilecek yanıtlar da var. Bu iki sorunun iki farklı yanıtı yok ve verilecek tek yanıt basitçe ve yalnızca komünistlerin seçimlere biçtiği paye ile ilgili de değil. Çünkü komünistlerin seçimlere yaklaşımı bütünlüklü bir teorik çerçeveye yaslanıyor, bunun uzantısı olan stratejiden besleniyor. Seçimler bu stratejinin yalnızca bir parçası, dönem dönem anlamı ve önemi değişen. Ama asli unsuru değil hiçbir zaman. Dolayısıyla çok daha büyük tartışmalara kapı aralayan bu mesele, 2015 yılındaki iki seçimde de solu etkisi altına alan "bas geç" yüzeyselliğinden öte bir ilgiyi hak ediyor. Ama biz seçimleri tartışmayacağız, onun vesilesiyle ideolojik koordinatların, mücadele eden birey üzerinde nasıl bir etkisi var, biraz ona bakalım.

Türkiye solunun ezici çoğunluğunu (tabela sayısı bakımından diyoruz, başka bir anlamda değil...) oluşturanlar seçimlerde tam da başlıkta söylenenin tersi şekilde tepkiler verdiler: İlkinde sevinçten halaylar çekerken, ikincisinde ağıtlar yaktılar. "Seçimleri abartıyorsunuz" diyenlerin seçim sonuçları karşısında böyle histerik tepkiler vermelerinin altında yatan nedene ışık tutmak gerekiyor.

Bizim yaklaşımımız ise çok sadeydi. Seçimlere sosyalizmin sesi olarak giren Komünist Parti 1 Kasım seçimlerinin ardından yaptığı açıklamada şöyle dedi: "7 Haziran'da kazanan halk değildi, 1 Kasım'da kaybeden halk değildi. Halk sandıkta kazanmaz, sandıkta kaybetmez. AKP'nin 1 Kasım seçimlerinin 'kazanan' olup olmadığını belirleyecek olan ise yine halktır, halk olacaktır."

Komünistler olarak her iki seçim sonucunu da ne kendimiz ne de memleket için abarttık, asıl önemli olanın, örgütlü mücadelenin altını çizdik. Her iki seçimde de burjuvazinin ağzıyla konuşmayı reddedip, eğer bir halkın kazanıp kaybetmesinden bahsedeceksek, bunun için halkın kavgaya girmiş olma şartının aranması gerektiğini, sandığın bu açıdan doğru adres olmadığını söyledik. Dolayısıyla ilkinde sevinmek için bir neden görmezken, ikincisinde de üzülme için bir neden görmedik. Çünkü sermayenin siyasi temsilcileri arasındaki kayıpkı kavgasının işçi sınıfını bir yere kadar ilgilendirdiğinin farkındaydık...

Ama Türkiye solu için bu genellemeyi yapmak, seçimlerin soğukkanlı bir değerlendirilmeye tabii tutulabileceğini ve yola devam edildiğini söylemek mümkün görünmüyor. Üstelik 1 Kasım'dan bu yana neredeyse esamesi okunmayan bir soldan bahsediyoruz. Kasım seçimlerinin ardından düzen muhalefetinin AKP tarafından etkisizleştirilmesiyle birlikte, geçtiğimiz yıl buraya fazlasıyla angaje olan Türkiye solu da benzer bir akibete uğramış görünüyor.

Derdimiz seçimleri tekrar masaya yatırmak değil. O tartışma artık doygunluğa ulaştı.

YÜZESELLİK TUZAĞI

Ama tüketilmeyen ve aslında tüm pozisyon alışları belirleyen, öznelerin siyasi yaklaşımlarının temelinde yatan en önemli başlığın üzerinde yeterince durulmadan geçiştirildiğini görüyoruz.

O da sosyalizmin güncelliği meselesi... Bu üzerinden atlanacak, önemsizleştirilecek, ezber-klişe muamelesi edilecek bir düstur değildir. Tam da böyle sanıldığı ve yaklaşıldığı için değildir ve bu yüzeysellik ciddi bir tuzaktır. Aksine burası, belki de tüm tartışmaların başladığı ve bittiği noktadır. Üzerinde durulmayı her zaman hak etmektedir.

Çünkü sosyalizmin güncelliği tartışması, gerçekliğin nasıl kavrandığına, yaratıcı özne olarak insanın o gerçekliğin neresine oturtulduğuna ve nihayetinde nesneliliği değiştirme yöntemine, bağlı olarak mücadele eden bireyin moral motivasyonuna kadar bütünlüklü sonuçları olan bir tartışmadır.

Bu tartışma eninde sonunda strateji bahsine bağlanmakta ve her siyasi özne bu konuya ilişkin yorumlarına göre kendine bir yol haritası çıkarmaktadır. Nitekim geçtiğimiz yıl da solun yürüttüğü bağımsız hat, Kürt siyaseti ile ilişkiler, seçimlerde ne yapılacak gibi tartışmalar doğrudan sosyalizmin güncel olup olmadığına yönelik verilen farklı yanıtlara göre değişmekteydi. "Şimdi sırası değilciler" ağırlıktaydılar.

Lenin'i Lenin yapan, Marksizme bir de kendi adını ekleten bu tartışmaya verdiği yanıtlardan başkası değildir. Eğer Lenin o zamanki hâkim görüşe uygun olarak geri kalmış bir ülke olan Rusya'da sosyalist bir devrimin güncelliğine inanmasa, buna bağlı olarak devrime giden yolda en önemli ihtil-

yacı tespit edip parti teorisini ortaya atmasa elbette tarihe bu şekilde kaydedilmeyecek, o dönem yaşamış herhangi bir devrimci olarak unutulup gidecekti. Tekrar olacak ama, Lenin'i Lenin yapan devrimin güncelliğine olan inançtır. Diğerleri sonra gelir.

Yani "biz de sosyalizme inanıyoruz" demekle, ama sosyalizmi bilinmez bir geleceğe ötelemekle, araya acil işler almakla, bunu da her türlü ilkedden yoksun bir şekilde yapmakla olmuyor. Ama Türkiye'de oluyor işte, tartışmaların bir ciddiyeti kalmadığından, isteyen istediğini diyebiliyor.

Sosyalizmin güncelliğine inanmak, her şeyden önce devrimi yapacak özne olarak Leninist partiyi, o partinin kolektif iradesinin bir parçası olan kişinin kendisini mücadelenin merkezine koymak demektir. Eğer teori kabul ediliyorsa bu böyledir. Böylece tarihin çarkını ileri çevirme sorumluluğu hem tek tek bireylerin omuzunda hem de bu omuzların toplamı olan ama bir araya gelince, yani parti olunca aritmetik toplamdan çok daha fazlasını ifade eden partide. Bu tarihsel bir iddia, önemli

bir cürettir ve her şey burada başlamaktadır. Böylesi bir iddiadan yoksunluk birçok açıdan ciddi sorunlar doğurmaktadır.

SORUN DERİNDE

Sığ bir dayanışma edebiyatının da, ilkesiz bir birlikliğin de bu nedenle bizim tartışmamızda yeri yoktur. Birlikçilik söylemi en çok umutsuzluğun yayıldığı anlarda, sosyalizme, devrime olan inancın kaybedildiği dönemlerde kendisine alıcını bulmayı başarır. Nitekim açıkça düzen tarafından estirilen rüzgârla yelkeni şişirilen HDP ve CHP'nin popülerliğini solun yükselişi olarak selamlayanların, AKP'nin tek başına iktidarının ardından en çok birlik edebiyatı yapanlar olması tesadüf değil. Tesadüf değil ama can sıkıcı ve üzücü. Tarih bilinci ile siyaset yaptığını iddia edenlerin moral motivasyonlarının bu kadar tutarsız ve kırılğan olmasında, son tahlilde düzenin bir oyunundan ibaret olan seçim sonuçlarına bağlı olarak bir yükselip bir alçalmasında ciddi sorun olsa gerek.

Bu sorun basbayağı ideolojik bir sakatlık-

SOSYALİZME İNANIYOR, SORUMLULUĞUNU HİSSEDİYOR, SINIF MÜCADELESİ VERİYORUZ. TARİHİN YASALARINA VAKIF OLDUĞUMUZ İÇİN, KAYBETMEK GİBİ BİR İHTİMALİMİZİN OLMADIĞINI BİLİYORUZ.

tan ileri gelmektedir.

Sosyalizmden önce başka aşamaların olduğunu, önce acil sorunların çözülmesi gerektiğini (bu sorunların kapitalizm içinde çözülebileceğini) düşünenler güncel olan görevleri hep başka özlere yüklerler. Yani kendilerini kavganın merkezinde değil tamamlayıcısı, katalizörü olarak görme eğilimindedirler. Nitekim gerçek olan da budur.

Bu ciddi bir "ruhsal" arzayı da beraberinde getirmektedir. Devrimci demokrasinin arabesk kültürü, devraldığı köylü gelenekle ilgilidir ama ideolojik koordinatlarının getirdiği yapısal sorun da gözardı edilmemelidir. Demokratiğin, aşamacılığın ilericiliğe denk düştüğü yıllarda bu durumu bu şekilde tarif etmek her zaman doğru sonuç vermezdi. Nitekim Türkiye solunun bu varyantı çok değerli isimleri de çıkarmıştır. Ancak gelinen noktada sosyalizmin güncelliğini kabul etmeden, işçi sınıfını merkeze almadan yürütülmeye çalışılan siyaset, daha fazla çürüme ve hayal kırıklığından başka bir sonuç vermiyor.

Örnek olsun; bugün en acil görevin Kürt sorununu çözmek ya da Türk ve Kürt siyasetlerinin arasını yapmak (Ne demekse!) olduğunu düşünen bir solcunun kendine biçtiği misyon, mücadele motivasyonu ve inancıyla; mücadelesinin merkezine sosyalist devrimi koyan bir militanın duruşu arasında ciddi farklar vardır ve olacaktır.

Ertelemeci ve ortalamacı tezlerle yetişmiş, hep ikinci planda, destekçi, arabulucu ya da popüler deyimle stratejist rollerde kalan, hayatı boyunca asıl kavgasını vereceği gündemi bekleyen bir tipolojinin, günümüzün ihtiyaç duyduğu direngenlik ve siyasi cürette sahip olması yapısal olarak imkânsızdır.

Bu ideolojik formasyon siyasi cüretten yoksun kalmaya mahkûm olduğu gibi, her daim yancısı ve zaman zaman yalancısı olduğu daha büyük aktörler karşısında eziklik hissederek ve onaylanmayı bekler, bu nedenle de öne çıkamaz, ortalamacılığı aşamaz. Bazıları da siyasi kifayetsizliğini, kof barikat radikalizmiyle örtmeye çabalar. Asıl olarak kendisinin değil de bir başkasının kavgasını yürüttüğü için de hak ettiği değeri görmediğini düşündüğünde ya da işler geçtiğimiz seçimlerde olduğu gibi yolunda gitmediğinde (Bu hayal kırıklığı genelde düzenden umut bağlandığı dönemlerde gelir. Devrimi öteleyenler içinse düzene umut bağlamak kaçınılmazdır) kendini toparlayacak gücü bulmakta zorluk çeken, yeniden ayağa kalkacak enerjisi, gözünü diktiği öznelerden bekler... Çünkü tarihi misyonunu çoktan unutmuş, heyecanı bir başka sınıfın siyasi temsilcisinin yürüttüğü politik mücadeleden devşirmeye almıştır. Bu tür bir psikolojinin zemininin çok kaygan olduğu, sosyalizm mücadelesinde her koşulda yeniden üretilmesi gereken ideolojik sürekliliği ve örgütsel enerjisi varetmekte zorlanacağı ortada.

Geçtiğimiz yıl sınıftan kaçışı gerçek siyaset diye pazarlayanları hatırlayalım. SYRIZA'nın zaferine seviniyor, HDP'yle kanatlanıyorlardı. Olumlu şeyler de oluyordu, biz ise hiçbir şeyi beğenmiyor, hep moral bozuyorduk. Tam da yukarıda örnek verdiğimiz ilkesiz-içeriksiz bir birlik söylemi herkesi sararken, sosyalizm dediğimiz, işçi sınıfı siyasetinde ısrar ettığımız, yalancı baharlara karşı halkı uyardığımız için tukaka ilan ediliyorduk.

Ya sonra... Şu anda...

Seçimlerin ardından birçoğunun yelkenleri suya inerken, memlekettten umudu kesmemek gerektiğini söylemek, kafayı dik tutmak yine o "asık suratlı" komünistlere düştü. Nedeni basit, biz kavganın merkezinde kendimizi görüyoruz. Sosyalizme inanıyor, sorumluluğunu hissediyor, sınıf mücadelesi veriyoruz. Tarihin yasalarına vakıf olduğumuz için, kaybetmek gibi bir ihtimalimizin olmadığını biliyoruz. O yüzden en kötü tökezlemelerden sonra bile doğruluk kalkanımızdır. Bizi yenmek mümkün değildir.

■ Volkan Algan

Demokrasi tuzağı 1991

DEMOKRASİ BİR EGEMENLİK ARACIDIR. KOMÜNİSTLERİN BÜYÜK BİR AÇIK SÖZLÜLÜKLE “PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜ” OLARAK ADLANDIRDIKLARI VE BU AÇIK SÖZLÜLÜKLE PEK DE UYUMLU OLMAYAN BİR BİÇİMDE “EN DEMOKRATİK” OLDUĞUNU İDDİA ETTİKLERİ “DEMOKRATİK İŞÇİ İKTİDARI” İÇİN DE BÖYLEDİR, EN “İSVEÇ”TEKİ GİBİ” BURJUVA DEMOKRASİSİ İÇİN DE.

Zamanının ünlü soğuk savaş stratejistlerinden olan Graham Fuller’ın 20 yıl önce çok popüler olan kitabının adıdır, *Demokrasi Tuzağı*. Fuller’ın amacı, emperyalist ABD’yi sosyalizmin yenilgisi ile açılan yeni sayfada girebileceği bir rehavetten korumaktır. Kitabın tutumlarında da öne çıkan “demokrasi geldi diye sevinmeyelim. Demokrasi her şeyi çözmez. Bunu bilmezsek bu bir tuzağa döndür” fikridir.

Öte yandan Fuller kitap boyunca aslında ballandıra ballandıra “demokrasi” silahının nasıl iki blok arasındaki savaşımın önemli bir aracı olduğunu, bir süre onu iyi kullanan Sovyetler’in daha sonra nasıl tam da bu silahla yenilgiye uğratıldığını anlatır. Gerçekten de, sınıflı toplumlarda egemenlik ve uzlaşma, boyun eğdirme ve ateşkes gibi biçimsellikleri amaç haline getiren tuzağa düşer. Açık ki, “demokrasi tuzağı” na düşme konusunda son 50 yılda rekor açık ara sol ve sosyalist hareketlerdedir. 1991 seçimlerini bu çerçevede anlamakta yarar var.

12 Eylül darbesinden 11 yıl sonra yapılan 1991 seçimleri Türkiye’nin önemli siyasal dönemeçlerinden birini işaretler. 12 Eylül’ün politik iklimi, bununla bütünleşen “Özalçılık” bir bakıma soluksuz kalmış, toplumsal tepkiyi baskılamak, halk sınıflarını egemen ve resmi ideoloji alایشının etkisi altında tutmak ve yönetmek konusunda önemli boşluklar ortaya çıkmıştır.

1991 seçimlerini önceleyen iki yıl, tüm ülkeye yayılmış işçi eylemleri, madenci direnişii, kamu çalışanlarının örgütlenme ve çerçevede dışı eylem atığı, Kürt sorununun bir bölgesel silahlı güçle karşılaşma çerçevesinin ötesine geçip bir halk ayaklanması doğru gidişii... 1989-1991 arasında sığınanların bir kısmı böyledir. Üstelik bu iki yıl dünya konjonktürü açısından burjuvazi için oldukça ehvendir.

Ve tüm bunlara eşlik eden yavaş yavaş işleme hale gelmiş ideolojik-siyasal yöntem araçları.

Demirel, seçimlerden hemen önce, ülkedeki durumu ve kendi misyonunu tarif eden güzel bir benzetme yapmıştır: Depolitizasyon ülkeyi dipsiz bir kuyu haline getirmektedir. Dipsiz kuyuya taş attığımızda ses vermez. Ve siz bu dipsiz kuyudan ne çıkacağımı bilemezsiniz.

Demirel, bu benzetme ile işaret ettiği handikapların ilacı olarak kendisinin merkezinde durduğu bir “demokrasi” dalgasını görmüştü.

1991 seçimleri Özal dönemine nokta koydu. 12 Eylül’ün “yasakladığı” bir sağ siyasetçi (Demirel) Başbakan, darbe sonrası

da yapılan ilk seçimlere girmesini engellediği bir “paşa çocuğu” sol siyasetçi (Erdal İnönü) de onun yardımcısı oldu.

Ve asıl ilginç olanı, bu seçimlerin ardından kurulan merkez sol-sağ hükümetle birlikte patlamaya hazır dipsiz kuyu, bir zayıf halka aday için bulup bulacağı en büyük huzuru buldu.

Kürt sorusunda zor değil zorbalık kesin bir biçimde devreye girerken, düzen için bir kâbus haline gelen doğu-batı zinciri de kırılmış oldu.

Türkiye solunun “Zonguldak’taki direnen madenci ile Kürt yoksulunu nasıl bir araya getiririz” sorusu tersin-

İç savaş ve devrim

2000’li yıllara kadar devrimciler için şunu söylemek haksızlık olmazdı sanırım. Biz devrimciler iç savaşları “severdik”! Tırnak içine alsak da böyledi.

İspanya İç Savaşı kanlı ve dramatik bir yenilgiyle sonlandı ama şarkıları, öyküleri, fotoğrafları ile bir standı. Sovyet Devrimi’ni izleyen iç savaş dönemi öyle ya da böyle devrimin zaferini işaret eder. Amerikan İç Savaşı’na kadar götürülebilirsin. Köleciğin sonudur. Fransız devrimlerinin, Paris Komünü de içinde, tarih sayfalarında “iç savaş” olarak yerini almış olduğunu da hatırlatayım. Sonuçta “sınıf savaşmalarının tarihin motoru olduğunu” söyleyen Marksistlerin iç savaş dendiğinde heyecanlanması da garip sayılmaz.

Son yıllarda durumun biraz değiştiği ortada. Üstelik sadece ülke iklimi açısından değil, dünya için de benzer bir durum geçerli: İç savaş dendiğinde, bunu toplumsal altüst oluşa ve giderek radikal ileri adımlara açılacak bir heyecan olarak görmek kolay değil artık.

Bunu en çok Kürt meselesinde hissediyoruz. Herkes “iç savaş” tehlikesinden söz ediyor. Solu, biz komünistleri de ürüküten, bir yenilenmeye, kurtuluşa değil bir dağılmaya açılacağına bildiğimiz bir tehlike bu.

Niye böyle?

Sonucundan bağımsız olarak bir Kürt-Türk savaşından söz ettiğimiz için, bu iki halkın birlikte yaşama ihtimalini bütünüyle ortadan kaldıracak bir gelişmeden söz

den yanıtlandı. Bir açıdan “12 Eylül devrinin sonu” olarak görülebilecek bir gelişme, 12 Eylül’ün baş edemediği dinamikleri etkisizleştirmeyi, etkisizleştiremediklerini izole etmeyi başarıyordu.

Gericiğin katliamları, ele geçirilen belediyeler, ülke içi ve sınır ötesi örgütlenmeler yoluyla “level atlama” yine 91 sonrasında aittir.

Toplumsal etkisi olabilen bir silahlı eylem yeteneğine sahip son sol örgütün, Dev-Sol’un bu açıdan etkisizleştirilmesi, üstelik yargısız infazlar, vahşi ev baskınları, faili meçhullerle yürütülen bu işin toplumu terörize etmesi yine 91 sonrası’nın “Özalçılık ve 12 Eylül’den çıkış” demokrasisinin verimleri olmuştur.

Demokrasi tuzağı kimbilir kaçınıcı kez ülkede böyle işlemiştir.

Buna rağmen şunu rahatlıkla söyleyebiliriz: Demirel, Tansu Çiller, Mehmet Ağar, Doğan Güreş, Hikmet Çetin gibi isimlerle anılan 91 iklimi ülkeyi tam da bir yönetme krizinden çıkarmışken, tekrar ağır bir yönetememe sorununa taşınadıysa bu büyük ölçüde Sovyetler sonrası’nın iklimi, sosyalizmden kalma dünyanın ağır freni sayesinde.

ettiğimiz için. Doğru.

Ve fakat bir de gündemde olan “iç savaş” tehdidinin dinamiklerine ilişkin nedenler var. Artık belirli sınırlar içinde “birbirleriyle baş başa” kalmış güçlerin çatışmasına indirgenemiyor iç savaşlar. Bunun ötesinde, başta bölgedeki Kürt dinamiği ile bağlantılı çatışmalar olmak üzere iç savaş potansiyeli taşıyan tüm gerilimler bir tür “beğendirme savaşı” olarak karşımıza çıkıyor.

Artık Ortadoğu’daki olası iç savaşlar, bütünüyle emperyalist dünyada statü için verilen savaşlar olacaktır. Türkiye devleti, Irak Kürdistanı’ndan sonra yeni bir bölgesel güç haline gelme, en azından bölgesel bir güç olarak tanınma, statü kazanma ihtimali doğmuş silahlı Kürt muhalefeti’ni “statükonun dışına itmek” için savaşıyor. Kürt siyaseti için de durum farklı değil. “Özgürlük mücadelesi” artık bir motif, bir tarihsel arkaplan ve meşruiyet kaynağıdır. Mücadelenin özü bölgesel statüko içinde statü kazanma mücadelesidir.

Sınıfların sahne almadığı bir “iç savaş”ın özgürleştirici, devrimcileştirici olması mümkün değildir.

Ve de tersi. Sınıflar sahne aldığı anda, “statü savaşlarının” yer kapma savaşmalarının yerini devrimci savaşımın alması mümkündür. Korkulan dağılmayı, halklar arası boğazlaşmayı mümkün kılacak olan da budur.

Özetle, korkmakta haklıyız.

Yeri geldiğinde heyecanlanmakta da.

Avrupa uçurumun kenarında

YENİ MİLLİYETÇİLİĞİN AVRUPA DEMOKRASİSİNİ MODERN BİR BARBARLIĞA DÖNÜŞTÜRMEYİNDEN KORKANLAR, BU KRİZ DİNAMİĞİNİN KOLAY KOLAY BİTMEYECEĞİ DUYGUSUNA ENGEL OLAMIYORLAR. MİLLİYETÇİ BOĞAZLAŞMALAR “ÇEKİRDEK AVRUPA”YA DA UZAK DEĞİL.

Avrupa Birliği artık yönetenlerinin gözünde de dibe vurmak üzere; “Almanya Avrupası” parçalanma yolunda ilerliyor. Bir türlü önü alınamayan mülteci krizi (“kavimler göçü”) 2008’den beri gündemden inmeyen finansal krize yeni boyutlar eklerken, Fransa-Almanya hattındaki refah şovenizminin çevre ülkelerden merkeze doğru açık milliyetçi tepkileri tetiklediği gözleniyor. Doğu ve Orta Avrupa’da (Macaristan’da Orban, Polonya’da PiS hükümetleri) Berlin’le açık bir sürtüşme çizgisine geçiş yapıpken, mevcut krizin AB’yi en az iki parçaya ayırmasından korkuluyor.

Fakat Almanya’nın hem tartışmalı hem de tartışılmaz hegemonluğunda serpiyen AB’nin bir parçalanmanın eşliğinde bulunduğunu, sadece sosyalistler arasında bile sayısı pek fazla olmayan müzmin AB karşıtları söylemiyor. AB’nin en üst düzey yöneticileri de bu görüşü paylaşıyor. Örneğin Avrupa Parlamentosu Başkanı Martin Schulz, gayet açık yöreli bir dille hafta başında etkili bir Alman gazetesine itiraf etti: “Avrupa uçurumun kenarında duruyor.”

Etkili sosyal demokrat politikacı, ki adı Almanya’nın önümüzdeki seçimlerde SPD’nin başbakan adayları arasında da geçiyor, “çok başarılı bir uygarlık projesi olarak AB’nin”, son dönemde milliyetçi daralmaların tehdidi altında ve parçalanmanın eşliğinde olduğunu ilan etmek zorunda kaldı. Frankfurt Allgemeine gibi sırsıklam sağcı bir yayın grubunun bünyesinde çıkarılan “sol liberal” Frankfurt Rundschau’nun sorularını yanıtlayan Schulz, kimsenin kendisini aldatmaması gerektiğini, ortak AB’yi ulusallığa öncelik vererek geriye sarmaya çalışanların artık seçimler kazandığını, parlamentoya ve hatta hükümete girdiğini hatırlattı. Schulz özetle şunları da söyledi: “Bir dizi AB üyesi güçlü bir Birlik istemiyor. Bunlar bir para dağıtma makinesi istiyor, bir iç pazar istiyor, oranları aşağıya çeken bir vergi rekabeti istiyor, ama kesinlikle ortak topluluk çözümleri istemiyor. Bu devletler Avrupa’yı bloke ediyor ve hemen arkasından da AB’yi verilen açıklardan sorumlu tutuyorlar. Avrupa uçurumun kenarında duruyor.”

Saklamaya çalıştığı o neoliberal barbarlığa eğilimi, Tony Blair’i de, Gerhard Schröder’i de, hatta François Hollande-Sigmar Gabriel-Angela Merkel türünü de aratmayan Avrupa Parlamentosu Başkanı Martin Schulz’a göre, ulusal devletlerin krize kendi egemenlik alanlarında ve kendi başlarına çözüm aramaya başlamaları büyük bir felaketin habercisi. AB her

an parça parça olabilir ve bu uygarlık projesi milliyetçi bir savaşlar dönemine açılabilir. Sağdan sola AB hayranı her renk politikacı, savaşın yaşlı kıtanın göbeğine kadar gelip oturmasından, hatta eski sınıf mücadelelerinin yeni giysilerle siyaset sahnesini belirlemesinden çekiniyor.

Buna karşı çekmecelelerinde yeterli planları olup olmadığı giderek daha çok tartışılıyor. “Yeni milliyetçilik” olarak betimlenen ve devletlerin egemenlik haklarını, ulusal çıkarlarını koruma bahanesini öne çıkaran, kriz mağduru kitlelere seslenen çevrelerin AB’yi derinden sarstığı üzerinde görüş birliği sağlanmış durumda.

ÇÖZÜMSÜZLÜK GİRDABI

Yunanistan’ın çöküşü, Afganistan, Suriye, Afrika ve Balkanlar’dan kopup gelen milyonlarca sığınmacının postmodern bir kavimler göçü ortaya çıkararak en zenginleri bile sarsması, İngiltere’nin AB’den çekilme pazarlıklarını koz olarak kullanılmaktaki kararlılığına ek olarak Fransa gibi AB’nin en merkezli ülkelerinde bile yeni milliyetçiliğin alan kazanması, çemberin daraldığını gösteriyor. AB, çözümsüzlük girdabında debeleniyor.

Avrupa kapitalizmi, giderek derinleşen bir krizden, yoksulların sırtına binerek çıkamayacağını anlayan yöneticilerin elinde artık. AB’nin devamından yana olanların en az iki planla hareket etmesi gerektiğini savunan “AB’cilerin” sayısı ise artıyor. Bir “A Planı” ile mevcut AB’nin elde tutulabileceğine inanılır var. Tabii eğer bu plan tutmazsa, dağılacak AB’den kurtarılabilecek ne varsa kurtarıp bir “Çekirdek AB”ye çekil-

mek ve yola sadeleşip sağlamlaşarak devam etmek isteyenler de var.

Sığınmacılar sorusunda Macaristan, Polonya ve Slovakya’nın açık reddiyeci tutumlarının yayılacağına kesin gözüyle bakılıyor. Bu “ulusalcıların” yaptırımlarla yola getirilebileceğini düşününler ise açıkça “hayalci” diye niteleniyor. Avro ve borç krizinde Yunanistan, İspanya ve İtalya’nın girdikleri çıkmazdan “reformlarla” çıkabileceği, ama bu reformların uygulanmasının neredeyse imkânsız olduğu, ortak görüş.

Çöküş sürecindeki borçlu ülkelerin halkları bir yana, bu ülkelerin mali destek gerektiğinin Almanya gibi zengin ülke halklarına da artık anlatılmayacağı genel kabul görüyor. Yine bazı hayalci, İngiltere’nin AB içinde kalmasının sağlanabileceğini düşünebiliyor. Ama İtalya Başbakanı Renzi’nin ki Angela Merkel’le iyi anlaştağı söylenir, Financial Times’a yaptığı “Hepimiz Almanya’ya mı çalışacağız” mealindeki serzenişinin AB ölçeğinde paylaşıldığı biliniyor.

Dağılma engellenemezse, B Planı düşünülüyor. Yeni milliyetçiliklerin AB profesini dağıtması halinde, bir “Çekirdek Avrupa”ya çekilme planının önerileceği anlaşılıyor. Merkezinde Almanya’nın olduğu küçük fakat sağlam bir AB planı bu.

Komünizmsiz Avrupa’da ne “A Planı”nın ne de “B Planı”nın şansı var. AB demokrasiyle uğruşmuş, daha doğrusu emperyalist refahın kırıntılarını demokrasi sanan ve savunan Avrupa solunun, komünist politikayı tasfiye ederken ferahlığı, bu çözümsüzlük kapaşında çok arayacağı anlaşılıyor.

■ Osman Çıtsay

Kapitalizmin adaleti olmaz!

ÜLKE TARİHİNİN EN BÜYÜK İŞÇİ KATLIAMI OLAN SOMA KATLIAMI, YALNIZCA CİNAYETİN NEDENLERİYLE DEĞİL SONRASINDA BAŞLAYAN DAVA SÜRECİNDE ORTAYA ÇIKANLAR VE BİZATİHİ BU SÜRECİN KENDİSİYLE KAPİTALİZMİ DEŞİFRE EDİYOR. SOMA DAVASININ HER DURUŞMASINDAN İBRETİK HİKÂYELER ÇIKIYOR.

13 Mayıs 2014'te gerçekleşen ve 301 madencinin hayatını kaybettiği Soma faciası ile ilgili davanın 5. duruşması 15 Aralık'ta başladı. Katliamın üzerinden bir buçuk yıl geçmiş olmasına rağmen hâlâ süren davada, 8'i tutuklu 46 sanık Manisa Akhisar'da yargılanıyor. Oturumları, hafta sonu hariç her gün görülen duruşmanın 25 Aralık'ta bir ara karar verilerek ileri bir tarihe ertelenmesi bekleniyor.

Soma davasının her duruşmasında yeni bir skandal ortaya çıktı. Sermaye ve bürokrasi arasındaki kirli ilişkilerin düzen siyasetinin en önemli parçası olduğu gözler önüne serildi. Acılı ailelerin acısı her duruşmada ortaya dökülen kirler nedeniyle bir kat daha arttı.

“DAHA ÇOK ÜRETİN” BASKISI

Soma davasının son duruşmasına, mağdur maden işçilerinin verdiği ifadelerde dikkat çektikleri “üretim baskısı” damga vurdu. Soma katliamının hemen ardından maden ocağında üretimin, patronun daha fazla kâr elde edebilmek için artırıldığı ve bu durumun büyük bir risk yarattığı tespit edilmişti. Davada işçilerin anlattıkları bu gerçeği tüm ciplaklığıyla ortaya koydu.

Madende tamir tarama ekibinde görev yapan Cüneyt Sualp, üzer-

lerinde 1,5-2 kat daha fazla iş yapma baskısı olduğunu, hatta vardiya amirlerinin zaman zaman bant durduğu için işçileri dövdüğünü gördüğünü söyledi. Madenci Sualp, ocağa eskiden kullanılan megafon sisteminin kaldırıldığını ve bu nedenle yaşanan facia sırasında arkadaşlarını uyarmadıklarını belirtti. Sualp'in ifadesinde asıl can acıtıcı nokta ise mahkeme başkanının, “Şikâyetçi misin?” sorusuna, “İki yıldır işsizim. İki çocuğuma bakıyorum. Ödünç para alıp buraya, duruşmaya geldim. O yüzden şikâyetçi olmaktan vazgeçiyorum” demesi oldu.

Facianın tanıklarından işçi Fehmi Dinç ise “Kömür taşıyan bant durduğu zaman 30 yerdan telefon gelirdi, ama işçi için hayati tehlike gerektiği durumlar umursanmıyordu. Kömür yarışı olduğu için işçiye baskı vardı. Ben içimden, bu kadar baskı sonrasında bu şirketin başına kötü bir olay gelecek diye geçiriyordum” diyerek ocağa kurulan kirli tezgâhı gözler önüne seriyordu.

Elbette maden ocağındaki bu üretim baskısı, yalnızca şirketin daha fazla kâr hırsıyla açıklanamaz. Patronun iktidarla kurduğu çıkar ilişkisinin

niteliği de, işçinin ölümüne çalıştırılmasını kolaylaştırıyordu. Davanın önceki aşamalarında Soma Kömür İşletmeleri A.Ş.'nin genel müdürü Ramazan Doğru'dan iktidar partisi ile ilişkilerine dair çarpıcı bir tiraf gelmişti: “2011'deki seçimlerden önce Tayyip Bey'in mitingi vardı. Bizim kömür havzalarından birisi kapanmak üzereydi. Yeni bir maden sahasının açılması için ihale talebimiz vardı. Bu süreçte biz, 3 bin işçiyle, AK Parti'nin Manisa'da yaptığı mitinge katıldık...”

“OLAĞANÜSTÜ KOŞULLAR” ALTINDA UZAYAN DAVA

Akhisar Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen Soma davasında iddianame, bazı eksiklikler gerekçe gösterilerek, uzun süre savcılık ve mahkeme arasında gidip geldikten sonra ancak 1 Mart 2015 tarihinde kabul edilebildi. İddianame, mahkemeye ilk kez 10 Kasım 2014'te sunulmuş ama mahkeme tespit ettiği eksiklikler nedeniyle 25 Kasım'da savcılığa iade edilmişti.

13 Nisan 2015'te görülmeye başlanan Soma davası için olağanüstü güvenlik önlemleri alındı ve davanın ilk duruşması esasında çevre illerden de gelen bin polis görev yaptı. Davanın görüleceği salonun çevresindeki 1 kilometrelik alanın güvenlik çemberine alınacağı ilan eden ilçe emniyet müdürlüğü, bu alan içerisinde yapılacak her türlü eylem ve gösteriye karşı tedbir alacaklarını açıklamıştı. Davanın ilk günü sanıklar mahkemeye getirilmedi ve dava 15 Nisan'a ertelendi. Daha sonraki günlerde yapılan oturumların ardından 24 Nisan'da davanın 15 Haziran'a ertelenmesi kararı alındı.

Soma katliamının ilk yıldönümüne gelindiğinde sorumluların yargı süreci devam ederken Başbakanlık müşaviri Yusuf Yerke'lin tekmedediği madenciye 548 TL para

cezası kesildiği ortaya çıktı. Madenci Erdal Kocabıyık o cezanın olayın ardından eşinin Başbakanlık konvoyundaki araca tekme atması nedeniyle verildiğini açıkladı. Müşavirden tekme yiyen madenci, tekmeden sonra tazminatsız olarak işten çıkarılmıştı.

Davanın 2. duruşması ise yalnızca iki gün sürebildi. Mahkeme heyeti, yargılanan sanıkların kendilerine avukat bulması için duruşma 18 Ağustos'a ertelendi. Somalı ailelerin avukatları, menfaat çatışması nedeniyle sanıkların bazılarının aynı avukarla temsil edilemeyeceğini belirtmişti. Sanıklar da avukat bulabilmek için mahkemeden süre istediler ve dava iki ay ertelendi.

18 Ağustos'ta başlayan 3. duruşmada, mahkemede katliam mağduru işçilerin dinlenmesi aşamasını geciktirmek için sanık avukatları tutuksuz sanıklara uzun ve gereksiz sorular sorma yoluna gittiler. Bu durumu protesto eden madenci yakınlarının avukatları mahkemeyi terk etti. 28 Ağustos'ta dava, 13 Ekim'e ertelendi. Bu arada, davada yargılanan iki TKİ çalışanı duruşmada ifade verdikleri sırada çalıştıkları kurumda terfi ettirildi.

13 Ekim'de Ankara katliamı sonrasında ilan edilen genel grev nedeniyle dava görülemedi. Madenci yakınları Ankara katliamını açtıkları pankartlarla protesto ettiler. 14 Ekim'den itibaren mahkemede maden ocağından sağ kurtulan işçiler dinlenmeye başlandı. Davanın bu duruşmasında bazı tanıkların savcılıktaki ifadelerini değiştirdiği görüldü. Son olarak, 23 Ekim'de verilen kararla dava 15 Aralık'a ertelenmişti.

KAPİTALİZM KENDİSİNİ YARGILAYAMAZ

Kapitalist üretim biçiminin vahşi yüzünün en somut göstergesi olan iş cinayetleri, sermayenin çıkarları ile işleyen düzen siyasetinin yumuşak karnını oluşturuyor. Türkiye'de de sermayenin kârlarını dizginlemek anlamına gelecek her türlü denetim ve yaptırımdan mümkün olduğunca kaçınıyor. İşçi sağlığı ve iş güvenliği alanında hazırlanan mevzuat, bu amaca uygun olarak piyasacı bir anlayışla ve etraftından dolanılacak şekilde hazırlanıyor.

Bu nedenle, Soma'nın acısı hâlâ belgelerdeyken her ay yeni “Soma faciaları” yaşanıyor. İSİG Meclisi'nin verilerine göre, 2015 yılının ilk 11 ayında iş cinayetlerinde ölenlerin sayısı en az 1593'e ulaştı. Bu rakam, Soma, Torunlar ve Ermenek katliamlarının yaşandığı 2014 yılının tamamında tespit edilen 1886 ölüme 2015 yılında da yaklaştığını gösteriyor.

Bu tabloya, iş cinayetlerinin sorumlularının cezalandırılması konusunda yargı süreçlerinin alabildiğine ağır işletildiği gerçeği eşlik ediyor. İş cinayetleri ile ilgili açılan davalar yıllarca sürüyor, çoğu durumda tehditler ya da çaresizlik işçi yakınlarının davalarından vazgeçmelerine sebep oluyor.

İşsizlik-yoksulluk ile ölüm riski cenderesinde çalışmaya zorlanan emekçilerin bugün ekonomik ve sosyal hak talepleri etrafında vereceği mücadele, artık bir yaşam hakkı mücadelesi anlamına da geliyor.

■ Aşkın Süzük

Suriyelileri mevzuat kurtaramaz

SURİYELİLERİN TÜRKİYE'DE ÇALIŞABİLMESİNİ YASAL MEVZUATA BAĞLAYACAK DÜZENLEME KISA SÜRE İÇİNDE YÜRÜRLÜĞE GİRECEK. ANCAK BU ADIMIN DEVLETİN BUGÜNE KADAR BİLDİĞİ AMA GÖZ YUMDUĞU KAYIT DIŞI ÇALIŞMAYI ARTIRMaktan başka bir sonucu olmayacağı görülüyor.

Son dönemde çalışma yaşamına yönelik tartışmalar arasında Suriyeli işçilere çalışma izni verilmesi konusu öne çıkmaya başladı. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın bir süre önce hazırladığı taslak Bakanlar Kurulu'nda beklerken, tartışmalar çalışma iznine ilişkin yasal düzenlemelerin yapılmasının sorunu çözmek için yeterli olmayacağı noktasında yoğunlaşıyor. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) tarafından geçen hafta düzenlenen “Suriyelilerin İşgücü Piyasasına Etkileri ve İstihdam Edilebilirlikleri” başlıklı geniş katılımlı toplantı da Suriyelilerin istihdamına yönelik. Çeşitli bölgelerdeki saha çalışmalarının sonuçlarının paylaşıldığı toplantıda temel vurgu, yasal düzenlemenin bir an önce çıkarılmasının son derece kritik olduğu ancak bunun sorunu çözmek için yalnızca bir “ilk adım” olabileceği yönündeydi.

Verilere göre, 2 milyon 225 bin kişi Suriye'den Türkiye'ye göç etti ve bunların yaklaşık 300-400 bini Türkiye'de çalışma hayatı içinde yer alıyor. UNHCR verilerine göre, 1 milyon 814 bin kişi geçici barınma merkezleri yerine kentlerde yaşıyor ve bu kişiler Türkiye'deki Suriyelilerin yüzde 87,5'ini oluşturuyor. ILO toplantısında çeşitli saha araştırmaları bulgularıyla ortaya koyulan sonuçlara göre, bir yıl içinde dahi Türkiye'deki Suriyeli sayısı kayda değer ölçüde artış gösterdi. Örneğin 2014 yılında Kilis'te 49 bin Suriyeli

varken, 2015 yılında Suriyelilerin kentteki sayısı 100 binin üzerine çıktı ki bu sayı Kilis nüfusunun yüzde 50'sinden fazlasını Suriyelilerin oluşturduğu anlamına geliyor. Urfa kent nüfusunun yüzde 25'inin, Antep nüfusunun ise yüzde 22,5'inin Suriyeli olduğu belirtiliyor. 1 milyon civarı Suriyelinin ise Türkiye'de kalıcı olacağı tahmin ediliyor.

PARASI OLANA ÇALIŞMA İZNI

Çalışma Bakanlığı, bugüne kadar 6800 civarı Suriyelili çalışma izni verilmiş olduğunu belirtiyor. Ancak bu işçiler, genellikle savaş öncesi Türkiye'ye gelen, pasaportu ve banka belli bir miktar parası olan, yani aslında daha yüksek sosyoekonomik seviyeye sahip olan toplama oluşturuyor. Dolayısıyla, çalışma izni ancak çok özel durumlarda ve ülke yasal yollarla giriş yapanlar için çıkarılabildiği için, 300-400 bin Suriyeli işçi düşük ücretle, güvencesiz ve kayıtsız olarak çalışıyor. Suriyeli işçilerin yaklaşık üçte birinin asgari ücretin altında ücret aldığı tahmin ediliyor. Ancak yukarıdaki cümlelerden de anlaşılacağı gibi, öylesine “kayıtsız”lar ki, ne kaç kişinin çalışma yaşamı içinde olduğu bilinmiyor ne de ücretleri...

22 Ekim 2014 tarihinde konuşmalarıyla ortaya koyulan sonuçlara göre, bir yıl içinde dahi Türkiye'deki Suriyeli sayısı kayda değer ölçüde artış gösterdi. Örneğin 2014 yılında Kilis'te 49 bin Suriyeli

alacağı belirtilmişti. O günden beri bu “karar” bekleniyor. Çalışma Bakanlığı'ndan toplantıya katılan yetkilinin açıklamasına göre, yasal düzenlemelere ilişkin hazırlıklar tamamlandı, işçi sendikaları, patron örgütleri ve diğer bakanlıkların onayı alındı. Sektörel ve bölgesel kotaları da içeren bir yasal düzenlemenin çıkması bekleniyor.

KAYITDIŞI HIZLA ARTACAK

Büyük olasılıkla yakın zamanda bu düzenleme hayata geçecek fakat sahadaki sorunu çözmeyecek. Patronlar, bugüne kadar 600-700 liraya çalıştırdıkları Suriyeli işçiler için çalışma izni başvurusu yapmayacak; “maliyetlerini” bir anda ikiye katlamayacak. Dolayısıyla devletin bugüne kadar bildiği, gördüğü ve göz yumduğu kayıt dışı çalışma artarak devam edecek. Asgari ücretin de diğer yıllara oranla daha yüksek bir artış yaşayacağı göz önünde bulundurulduğunda, önümüzdeki dönem çalışma yaşamında çok daha yoğun kayıt dışı ve kuralsızlığın bizi beklediğini söylemek mümkün. Devletin yeni istihdam alanları yaratmadığı ve patronlardan kaşıkla alıp, kepçeyle verdiği bir ortamda, bu yüzden, Suriyeli işçilere de Türk yeli işçilere olduğu gibi daha fazla iş cinayetleri, daha yoğun çocuk emeği kullanımı ve “bilinmezliklerle” dolu bir çalışma yaşamından fazlasını vaat etmiyor.

Komünistler açısından üçüncü Erdoğan dönemi

KEMAL OKUYAN

“DÜN, ERDOĞAN KARŞITLIĞINDAN SAHTE UMUTLAR ÇIKARILMAK İÇİN TÜRLÜ GİRİŞİMLERLE TOPLUM AKLI KARIŞTIRILIRKEN, ERDOĞAN ODAKLI SİYASETİN YETERSİZLİĞİNİ VURGULAMAK GEREKLİYDİ. BUGÜN SAHTE UMUTLAR YERİNİ UMUTSUZLUĞA BIRAKIYOR. BUNA İZİN VERİLEMEZ. BAĞLANTI NOKTALARI İYİ KURULARAK, ERDOĞAN’I AYAKTA TUTAN SINIF GÜÇLERİNE İŞARET EDİLEREK, AKP KARŞITLIĞINI BİR KEZ DAHA KUUVVETLENDİRMEK GEREKECEK.”

AKP 2002 Kasım seçimlerinde iktidara geldi. Sermaye egemenliği nasıl bir şeydir, emperyalizm nedir, gerçilik nereden kaynaklanır, bütün bunları unutup aklını “ordu” ile bozmuş olan “sol”un küçümsediği AKP karşıtlığını taşımak, teslim etmek o dönem komünistlerin omuzundaydı. AKP’ye karşı muhalefeti onun hesaplaşmaya çalıştığı devletin eski sahiplerine, aşınmış ve aşılışmış ideolojilere, milliyetçiliğe ve burjuva laisizmine bırakmamak için TKP elinden geleni yaptı. Yaparken, sosyalizm mücadelesi ile aydınlanma ve yurtseverlik arasında sarsılmaz bir köprü kurdu.

Doğru yaptı, eksik kaldı.

Sonra AKP’ye dönük tepkiler “devlet” gölgesinden kurtuldu, Erdoğan ve arkadaşlarının gerçek niyetini daha fazla kişi anlamaya başladı. Bu tepkileri herkes kendine yontmak için araya girdi. Ve herkes Erdoğan’dan bir şey beklemeye devam etti. CHP daha makul ve ılımlı bir Erdoğan, ulusalcılar daha milli bir Erdoğan, Kürtler daha çözümcü bir Erdoğan, liberaller daha az devletli bir Erdoğan için lobi faaliyeti yürütüp AKP karşıtlığını kişiliksizleştirmeye, onu boş düşürmeye çalıştılar. Komünistler bu dönemde bir yandan tavizsiz bir AKP karşıtlığını sürdürdü, öte yandan AKP’nin temsil ettiği zihniyetin bütün parçalarını, bu parçaların hepsinde duran sınıf karakterini vurgulamaya devam etti.

Hakkı oldular, yetemediler.

**GÖSTERİLMESİ
GEREKEN VE
BU DÖNEM
DAHA KOLAY
GÖSTERİLECEK
OLAN BUDUR.
ERDOĞAN’A
KIZIYORSANIZ,
SERMAYE
DİKTATÖRLÜĞÜNE,
SERMAYE
DİKTATÖR-
LÜĞÜNÜN
ŞEMSIYESİ
ALTINDAKİ BÜTÜN
AKTÖRLERE
KIZACAĞINIZ.**

Şimdi AKP ile Erdoğan ile mücadelede üçüncü bir dönem açılıyor.

Her şeyi unutup tek bir kişiye odaklanmak anlamında değil. Bunu diyenlerin; “Erdoğan’a karşı birleşelim”cilerin, Erdoğan fabrika ayarlarına dönsün isteyenlerin, Erdoğan’sız AKP formülüne razı gelenlerin Türkiye toplumunun reflekslerini ne hale getirdikleri ortada. Ama Erdoğan’ı, AKP’yi bu düzene bağlamak, umutsuzlukla öfke arasında sıkışıp kalan toplumsal kesimleri gerçek kurtuluş yoluna ikna etmek için büyük bir fırsat var.

“Erdoğan bitti” sözünü geçmişte laf olsun diye sarf etmemiştik. “Türkiye AKP’nin biçtiği elbiseye sığmaz” iddiasının tamamlayıcı unsuru. Sözümüzün arkasındayız. Üç yıl sonra Erdoğan gittiğinde “gördünüz mü haklı çıktık” demek için değil. Siyasi mücadele, baskın eğilimi bulmayı, ona şu ya da bu yönde girdi yapmayı gerektirir.

Dünya, insanlık olağanüstü bir dönemden geçiyor. Bunun normalini hiç görmedik diyebilirsiniz; işte o anormalliğin olağanüstülüğünü yaşıyoruz. Erdoğan’ı bu kurtarıyor. Erdoğan’ı, kapitalizmin çaresizliği, bulunan çarelerin kısa ömürlü olması kurtarıyor.

Erdoğan’la kavga olanlara bir bakın! Cemaat; Erdoğan’ı kurtaranlardan. ABD ve AB arada kavga ediyor Erdoğan’la, bu kavga tamamıyla sahte de değil, hatta bayağı gerçek. Ama yarattıkları Erdoğan’ı korumak zorunda kalıyorlar. Putin de kurtardı Erdoğan’ı, Türki-

ye’nin ulusalcıları da, Kürtleri de... Erdoğan parlak biri değil, çok ama çok ilke bir siyaset kuralıyla ayakta duruyor: Düşmanın zayıf noktasını bilmek.

Düşmanın zayıf noktası Erdoğan’la düşünamamak!

Erdoğan kendisiyle “sermaye” bağlantısı üzerinden kardeş olan herkesi şimdiye kadar kendisine mahkûm etmenin yolunu buldu. Belki çok değil, üç gün sonra bütün bunların hesabını soracaklar kendisinden. Bir şey değişmez. Olan halka oluyor.

Gösterilmesi gereken ve bu dönem daha kolay gösterilecek olan budur. Erdoğan’a kıziyorsanız, sermaye diktatörlüğüne, sermaye diktatörlüğünün şemsiyesi altındaki bütün aktörlere kızacaksınız.

Hedefi daraltmak mı gerekiyor?

15 yıl oldu bu nedenle ıskalyorsunuz!

Peki, doğrusu nedir?

Kapitalizmden kalkarak Erdoğan’a ulaşmak mı, Erdoğan’dan kapitalizme ulaşmak mı?

Komünistler ilkini yapmak zorundalar stratejilerini belirlerken. Hatadan bu korur, doğru da bu tutar. Ancak siyasette ikincisi geçerlidir. Her durumda, bu toplumu harekete geçirecek olan öncelikle Erdoğan ve AKP’ye karşı tepkidir. Bu Erdoğan ve AKP için özellikle geçerlidir ama her siyasi iktidar için bir kuraldır.

İnsanlar her şeyin kaynağını görüp bildikten sonra harekete geçmezler. Sorumluluk noktasına, görülen otoriteye isyan ya da biat ederler.

Üstelik de daha önce söylediğimiz gibi Erdoğan bir paratoner, ekıyor ve biçiyor, her şeyi üzerine çekiyor! Nefret objesi. Toplum ayağa kaldırmayı becermişti. Ama bu özelliği aynı zamanda bir tuzak da hazırlamış oluyor. Kendisini yaratan zeminin sorgulanmasını engelliyor, bunu becerdiği sürece de kendisine yeni müttefikler buluyor.

Tuzaktan kurtulmanın yolu Erdoğan’ı, AKP’yi önemsizleştirmek değil. Dün, Erdoğan karşıtlığından sahte umutlar çıkarılabilmek için türlü girişimlerle toplumun aklı karıştırılırken, Erdoğan odaklı siyasetin yetersizliğini vurgulamak gerekliydi. “Mesele tek başına Tayyip değil” doğru, son derece yerinde bir uyarıydı.

Bugün sahte umutlar yerini umutsuzluğa bırakıyor.

Buna izin verilemez.

Bağlantı noktaları iyi kurularak, Erdoğan’ı ayakta tutan sınıf güçlerine işaret edilerek, AKP karşıtlığını bir kez daha kuvvetlendirmek gerekecek.

Düzeni sorgulamadan Erdoğan’dan kurtuluş yok; bu kanıtlandı.

Erdoğan’ı düzene bağlamanın önündeki engeller kalkmadıysa bile zayıfladı.

Üçüncü dönem açıldı.

Hoş geldin yeni yıl, kahrolsun planlama!

Marx ve Engels’te öykünecek, imrenilecek çok şey var mutlaka. Eşitlikçi bir toplum arayışına yaptıkları benzersiz katkıyı geçiriyor. İnsanlık çok şey borçlu bu iki düşünür ve eylem adamına, hatırlatmaya bile gerek yok.

Açıkçası kıskanıyorum, örneğin Engels’in dil öğrenme yeteneğini... Sinir bozucu; iş başvurularında “şu kadar dilde okuyup yazabiliyorum, ancak falanca dili de bilmem gerekiyorsa, o açıyla şu kadar ayda kapatabilirim” diyebilen birini kıskanacağız elbet!

Ama en çok iki arkadaş, yoldaş arasındaki yazışmalar beni çekiyor. “Sen bu satırları okuduğunda büyük olasılık Londra’ya varmış olacağım”, “yazdıklarımı sınır dışı edilmeden sonra alma olasılığın yüksek” türünden ifadelerin serpiştirildiği mektuplar bize artık çok uzak. İki saat yanıt alamadığımızda attığımız elektronik postaya, siteme hazır hale geliveriyoruz.

Haberleşme hızlandı, ulaşım hızlandı.

Zaman çoğalmadı, azaldı!

Bilgiye ulaşmak kolaylaşınca iş çözülüyor; bilgiden çok daha önemlisi bilgi edinme sürecinin kendisi, aslında kültür dediğimiz şey tam da bu. Çay içmenin, rakı sofrasının, kitap okumanın bir kültürü var; arama motoruyla ulaştığımız bir veri ise kendi başına bir değer taşıyıyor.

“Haftanın yansıını plan yapmakla, diğer yansıını ise o planı revize etmekle geçiriyoruz” ağızlardan düşmeyen bir esprî değil, itiraf olsa gerek.

Alabildiğine plansız, kaotik bir sistem olsa da, insan hayatını kapitalizm planlıyor.

Kapitalizmin sarsılmasını, yıkılmasını istememin bir sürü nedeni var. Ama en çok, insanı yok etmek konusunda kat ettiği mesafeden ürktüğüm için elimizi çabuk tutmamız gerektiğini düşünüyorum. İnsanı yok etmekten kaştım, orada kavanozda duran bir “ideal” değil. Yeni insan yaratılacak, bu komünizmin eseri olacak. Ancak kapitalizm, yeni insan için gerekli tarihsel birikimi tamamen yok etmeden harekete geçilmeli.

Tuhaf bir yeni yıl yazısı oldu değil mi?

Konuya gelelim. Hiçbir gerçek karşılığı olmasa da, yeni yıl yeni bir başlangıçtır ve çoğumuz (yılın diğer yansıında revize etmek üzere) 365 güne ilişkin genel bir plan yapmaya kalkışmaktadır.

Zamanında sakallılardan uzun olanı hangi dilleri öğreneceğini planlıyormuş örneğin. Plan filan yapacak durumda olmayan, günde 16-17 saat çalışıp 25’inde öleyazan işçi sınıfının kurtuluşuna ve insanlığın düşünsel dağarcığına daha fazla şey katabilmek için... İnsan ömrü bayağı uzadı bir buçuk asırdadır. Daha fazla sömürsün, daha fazla tüketinsün diye... En azından sonuç bu. Çalışma saatleri ise önce kısaldı, kısaltıldı kavgayla ve şimdi tekrar uzuyor.

Küçük bir azınlık dışında, dünyanın neresine giderseniz gidin, insanların temel planlama konusu, borç idaresi! Borçları kapatma bile değil, borçları çevirme hayali ile ututulan, bunun üzerine daha da borçlanıp bir üst model cep telefonu alma düşüncesi ile heyecananan yamulmuş ve yazık bir insanlık. Biliyorum hepimizin canı acıyor.

2016’da canınız acımasın. Planlama yapmayın örneğin... Naçizane önerim budur. Borçları orada duruyor zaten.

İyi, güzel şeylerin planını yapmayın. Örneğin okuyacağınız kitapların listesini tutmayın; bilin ki, o listeler ertelemeçiliğin, hadi daha ağır konuşayım tembelliğin rasyonelle edilmesidir. Okumayı planlamayın, derhal-hemen-delicesine okuyun derim.

Okumanın, dinlemenin, izlemenin, sevmenin planlaması olmaz!

Mücadele etmenin de... 2016, insanların kapitalizmin kurallarıyla yaşamamak için kapitalizmin kurallarıyla mücadele etmemeyi öğrendiği bir yıl olsun, bunu dilerim. Biliyorum, çok ama çok uzun bir konu bu, buluşmaya da hiç niyetim yok şu anda. Söylemek istediğim, takvimlerle, ajandayla, zamana yayarak devrimci mücadelenin olmayacağı.

Devrim planlanabilir bir şey olsaydı, Kubalılar 1 Ocak’ta Batista’nın kuşruğuna tenke bağlamayı tercih ederler miydi bilmiyorum! Aslında pek güzel olmuş, çakışmış... diktatör yeni yıl kutlamaları sırasında “kutlama hakkım oldu” deyip tükümüştü!

Dansı başımıza. Plan yapmamakla başlayabiliriz yeni yıla. Koyvermek, teslim olmak için değil; tersine, ayağa kalkmak, boyun eğmemek için.

Şimdi. Hemen...

(Bu yazı geçtiğimiz yıl Birgün’de yayınlandı. 2015’leri 2016 yaptım sadece; aynen geçerlidir.)

Aydın olmak: Nerede başlar, nerede biter?

AYDIN OLMA HALİ, "İDRAK ETMEK"LE BAŞLAR, AMA BİTMEZ. "İDRAK ETME", TEKİL ALANLARDAN BÜTÜNSEL KAVRAYIŞA GEÇMİŞ OLMAKLA SINIRLI DEĞİLDİR. GÖRÜLEN GERÇEĞİ DİLE GETİRMEKLE, OLGULARIN ARDINDAKİ TOPLUMSAL DİZGEYİ DEŞİFRE ETMEKLE DE YETİNEMEZ. ULAŞTIĞI SONUÇLARA BAĞLANMAYI GEREKTİREN BİR TARİHSEL SORUMLULUK ÜSTLENMEYİ DE İÇERİR

Yaşıya, bakın neler oluyor minvalinde bir giriş olsun diye, gündelik hayatımıza en çok etki eden, bizi en çok yaralayan, can yakan, öfke uyandıran, aklımızın almadığı, korkutucu, mide bulandırıcı olgu ve olaylardan örnekler vermeye kalktığımızda çaresiz kaldığımız bir dilimden geçiyor ülke ve dünya.

"Günler ağır, günler ölüm haberleriyle geliyor" dizeleri anlatamıyor, "düşman haşin, zalim ve kurnaz" kesmiyor şimdi.

Akan kandan çekilen sefaletle, gericiliğin karanlığından mülteci çocuk cesetlerine, sermayenin vurgunculduğundan toplumsal aymazlığa, insanı insan yapan bütün değerlerden kültürel tarihin ve kentlerin yıkımına, saymakla bitmez ne kadar melanet varsa üstümüze boca edilmiş de, artık ümit yetmiyor olmuş.

Siz neresinden isterseniz orasından tutun bu kötülükler yumağını. Aklımıza ne gelirse, onu koyun karşınıza. "Neden" sorusunu her birine yönelttiğçe, o yumağın hep aynı ipin ucu görününceye kadar açıldığını göreceksiniz. Parça parça değil, bütünlüklü olduğunu.

Kadın olarak neden şiddet görüyorsunuz, işçi olarak neden açlığa itiliyorsunuz, Kürt olarak neden kurşunlanıyorsunuz, genç olarak neden geleceğiniz karanlık, gazeteci olarak neden tutuklusunuz, sanatçı olarak neden diz çöktürülüyorsunuz... Kişi olmaktan çıkın, akarsu olun, ağaç olun, toprak olun mesela, neden kurutuluyorsunuz, neden kesiliyorsunuz, neden üzerinize beton dökülüyor...

AYDIN OLARAK...

Yaşayan olarak ne yaşadığımızı bilirsiniz ve en acil sorun budur. Değişmesini istersiniz. Aydın olarak, bütün yaşananlar arasındaki bağıntıyı kurarsınız, kaynağına varırsınız. Her bir parçada değişirme çabasını asla küçümsemez, ama o hepsini doğuran tek kaynağı alt etmeden, kalıcı bir çözüm bulunamayacağını fark edersiniz. Ekonomi, siyaset, kültür, birbirine uygun formları yaratarak, sistemi ayakta tutacak bir yaşam türeterek devinmektedir çünkü. Yumağı açmış, bunu görmüşsünüzdür.

Aydın olma halini, "idrak etmek"le başlar, ama bitmez. "İdrak etme", tekil alanlardan bütünsel kavrayışa geçmiş olmakla sınırlı değildir. Görülen gerçeği dile getirmekle, olguların ardındaki toplumsal dizgeyi deşifre etmekle de yetinemez. Ulaştığı sonuçlara bağlanmayı gerektiren bir tarihsel sorumluluk üstlenmeyi de içerir. Bunun anlamı, içsizlaşmanın, vicdan kabarmasının ötesinde

bir bilinç durumunun, bu koşullar altında ezilenlerin safında yer almakla, dünyaya oradan bakmakla, cesaretle davranma yükümlülüğü taşıması demektir. İdrak, "ben"den "biz"e geçiştir. Kendinizden çok başkalarıdır da.

Aydın kavrayışı, parçaları hiçleştirme-yen, ama bütüne bağlamayı, bütüne tabi kılmayı bilen diyalektiktir.

Bu noktada dersiniz ki, "bu dünya değişmeli!" Yeter mi? Yetse, Orhan Gencebay yeterdi, "batsın bu dünya!" yeterdi. Ne bir hayıflanma cümlesi yeterlidir, ne dilek ve temenni. Ne isyan duygusu yeterlidir, ne kahramanca itiraz. Ne bilimsel analiz yeterlidir, ne çözüm önerileri. Aydın, eylemelidir. Sözü pratiğe dökmelidir. Gördüğünü değiş-

tirmeli, gösterdiğini gerçekleştirmelidir.

Bu dünya değişmeli dedğiniz anda, daha iyi bir dünya kurulmalı da demişsinizdir. Bir dilek olarak kalabilir bu; ya da dileklerinizin gerçekleşmesi için, gerçek dünyada, gerçek insanların oluşturduğu gerçek sınıflar arasında süregiden kavgaya girersiniz...

YOL AYRIMI

Aydınlar, böyle bir seçimle yüz yüzedir hep. Bir itirazı dile getiren aydınlar, ikinci bir yol ayrımına gelirler, "bu dünya nasıl değişir" sorusuyla birlikte.

Yaşanılan dünyaya şiddetli eleştiriler yöneltmek. Daha iyi bir dünya için toplumsal projeler üretmek. Kimi aydınlar, bu

kadarmın, görevlerinin sınırnı belirlediğini düşünür. Dersiniz ki, muazzam çelişkilerin temelinde bir idrak yetersizliği yatıyor.

Oysa dünya dedğiniz, hâkim sistemdir. Ya da örgütlenmiş sınıf hâkimiyeti... İyi niyetlerin, temennilerin aydını, bu gerçeğin üzerinden atlamalıdır.

Bu dünya değişmeli, daha iyi bir dünya kurulmalı. Burada durup, her iki dünyanın da iki gataşın sınıfa temsil edildiğinin dile getirilmemesi neden? Çünkü o zaman, bu kötü dünyanın, bir sınıfın iktidarından kaynaklandığını kabulleneceksiniz. "Değişmeli" dedğiniz için de, bu sınıfın yerini bir başka sınıf iktidarının alması gerektiği noktasına varacaksınız.

Gerçek dünyada fanteziler iş görmez. İktidar kavramını sözlüklerden ne kadar silerseniz silin, sınıfı toplumlarda, kötülüklerden kurtulmanın, özlenenlere ulaşmanın başka bir formülü yoktur. Emekçi iktidarını hedeflemeyen bütün projeler, var olan iktidara eklenmek, bu dünyayı kabul etmek ya da kendi kabuğunda zararsızca yaşamak zorundadır, ne kadar keskin itiraz

yöneltirse yöneltsin.

Özel mülkiyet ve sömürü sistemlerinin yapısal kötülükleridir çünkü yakınılan. Bunun tek alternatifi vardır tarihte: Sosyalizm. Bunun etrafından istediğiniz kadar dolanın, kapitalizme ne yama yaparsanız yapın, ne makul seviye amaçlarsanız amaçlayın, süsleyin, püsleyin, değişmez. Kapitalizm sömürüdür. Boğazlaşmadır. İnsanı hiçe saymadır. Gericiliktir. Savaşır. Kültür ve doğa yıkımadır.

Dünyayı değiştirmenin tek yolu sosyalist iktidarı hedeflemek, iktidarın tek yolu da örgütlenmektir. Bunu söylediğiniz anda, aydınlar bir yol ayrımına daha gelirler. Mesleki örgütlenmeler, baskı grupları, sivil toplum kuruluşları... Güzel, ama hani sormuştuk ya: Kötü dünya, bir idrak yetersizliğinin sonucu mudur, yoksa bir iktidar biçimi mi? İktidar biçimiyse, o iktidarın hüküm sürdüğü yerde, hangi mevzi mücadele kalıcı başarıya ulaşabilir?

Ben böyle bir dünya istemiyorum! O zaman, istediklerinin gerçekleşmesi için gerekeni yap diye dayatılmaktadır aydına, ne aksilik! Dünyanın değişmesinin, örgütlenmelerin en üst aşaması parti çatısı altında verilecek iktidar mücadelesinden geçtiğini de bilmektedir aslında. Ne yapsın, toplumun sorunlarından, kişisel sorunlarına sığar burada: Parti, örgüt, yaratma özgürlüğümü sınırlar! Beni propaganda derekesine indirir! Seslendiğim kitleyi daraltır! Eleştiri hakkıma set çeker!

Örgüt-aydın ilişkisinde yaşanan bir yığın sorundan, olumsuz tarihsel örnekten ağzı yanmıştır ve haklıdır ürkmekte diyelim, ama bununla

birlikte bir de basitçe akıl yürütelim... Beni kısıtlayabileceği için partiye karşıyım... Partiler, sınıfların politik iktidar araçlarıdır; politik iktidar araçlarına karşıyım... Politik iktidar, yaşanan dünya demektir, yaşanan dünyanın değişmesi için kullanılacak araca karşıyım...

KABULLENME YA DA...

Bu dünya değişmeli diyen aydının, denklemden örgütlenmeyi ve sosyalist iktidar hedefini çıkarıldığı noktada, ikrarı şöyle sadeleştir: Değişmesi gerektiğini düşündüğüm bu dünyayı kabulleniyorum...

Bu dünyayı kabullenmeye varan bir yaratım özgürlüğü! Fikir başka, hayat başka sıradanlığı! Gene de, yumağı tekrar koyalım önümüze ve bir bakalım, bu mümkün mü? Eğer mümkün olsaydı, bütüncül bir reddiye içeren perspektif yanlışları ve evlerden irak, aydınımız idrak edememiş olurdu...

■ Asaf Güven Aksel

Fevkalâde memnunum dünyaya geldiğime,
toprağını, aydınlığını, kavgasını ve ekmeğini seviyorum.

Kutrunun ölçüsünü santimine kadar bilmeme rağmen ve meçhulüm değilken güneşin yanında oyuncaklığı dünya, inanılmayacak kadar büyüktür benim için.

Dünyayı dolaşmak,
görmediğim balıkları, yemişleri, yıldızları görmek isterdim.

Halbuki ben yalnız yazılarda ve resimlerde yaptım Avrupa yolculuğumu.

Mavi pulu Asya'da damgalanmış bir tek mektup bile almadım.

Ben ve bizim mahalle bakkalı ikimiz de kuvvetle meçhulüz Amerika'da.

Fakat ne zarar,
Çin'den İspanya'ya, Ümit Burnu'ndan Alaska'ya kadar

her mili bahride, her kilometrede dostum ve düşmanım var.

Dostlar ki bir kerre bile selâmlaşmadık aynı ekmeğe, aynı hürriyet, aynı hasret için ölebiliriz.

Ve düşmanlar ki kanıma susamışlar kanlarına susamışım.

Benim kuvvetim :
bu büyük dünyada yalnız olmamaklığımdır.

Dünya ve insanları yüreğimde sır ilimimde muamma değildirler.

Ben kurtarıp kellemi nida ve sual işaretlerinden, büyük kavgada

açık ve endişesiz girdim safıma.

Ve dışında bu safın toprak ve sen

bana kâfi gelmiyorsunuz. Halbuki sen harikulâde güzelsin

toprak sıcak ve güzeldir.

Nazım Hikmet

Çizim: Ömer Koçağ

İspanya seçimleri: Ne değişti?

“MERKEZE YERLEŞMEK” İÇİN İSPANYA KRALI’YLA GÖRÜŞEN VE ŞİRKETLERLE UZLAŞAN PODEMOS DA, AVRUPA BİRLİĞİ’Nİ “İÇERİDEN DEĞİŞTİRMEK” İÇİN AB’DE KALAN SYRIZA DA, BU DÜZENİ CAN VERİYOR VE YAŞAM KAYNAĞINI DÜZENDEN ALIYOR.

İspanya’da gerçekleşen seçimlerde sağ kanat Halk Partisi oyların %28,7’sini alarak ilk parti olurken, ikinci parti oyların %22’sini alan sosyal demokrat İspanya Sosyalist İşçi Partisi oldu. Podemos’un %20,7, Yurttaşlar’ın %13,9 oy aldığı seçimlerde hiçbir parti tek başına hükümet olacak çoğunluğu yakalayamadı.

İktidara gelmek için 176 koltuk gerekirken, Halk Partisi 123, Sosyalist İşçi Partisi 90, Podemos 68, Yurttaşlar 40 koltuk kazanabildi. “Sağ” veya “sol” blok da kendi içerisinde koalisyon kuramazken, seçimlerin ardından koalisyon olasılıklarının yanı sıra seçim sonuçlarının nasıl yorumlanması gerektiğine dair de tartışmalar başladı. Kimileri Podemos’un “yükselişini” överken, kimileri ise Yurttaşlar ve Podemos’un sahneye çıkışıyla ülkede Halk Partisi ve Sosyalist İşçi Partisi’nin hakim olduğu iktidari dönemin bittiğini, halkın yönetimde daha çok söz sahibi olacağını öne sürdü. Yakından bakıldığında tartışmanın giderek içeriksizleştiği ve söz konusu dört partinin de birbirine yakınlaştığı görülüyor.

İspanya’da 2011 yılında başlayan eylemlerin ardından kurulan Podemos, “radikal” bir parti olarak yansıtılmıştı. “Doğrudan demokrasi”yi prensip edindiğini söyleyen parti, kısa sürede büyük halk desteğiyle işsizlik ve geçim sıkıntısı nedeniyle sokağa çıkanların sesi olduğunu öne sürmüştü. Hatta kısa bir süreliğine de olsa seçim anketlerinde birinci parti haline gelmişti. Podemos’un tüm bu süreç boyunca merkeze oynama yolunu benimsediğini söyleyebiliriz. Örneğin, Podemos lideri Pablo Iglesias, İspanya Kralı ile görüşüp görüşmeyeceklerine dair soruya, geleneksel solun “biz cumhuriyetçiyiz” diyerek kralla görüşmediğini, monarşi karşıtı bu tutumunsa “yeni kralı seven” halkı kazanmadığını söylemişti. Iglesias, bu sebeple kralla görüşeceklerini bildirmişti. Söylemlerinde de “geleneksel

sol’dan uzaklaşan parti, kısa süre içerisinde bankaları ve enerji şirketlerini yeniden kamulaştırma, emeklilik yaşını düşürme, dış borcu tek taraflı iptal etme gibi “radikal” taleplerini bıraktı. “Sol-sağ” ayrımını da terk ederek yerine halk ile %1’i temsil eden kast arasındaki ayrımı getiren “yenilikçi” Podemos, doğrudan demokrasi iddiasını da zaman içerisinde yumuşattı. Parti “merkezi kaybetmemek” adına kendisini sola çekme-

ye çalışan tüm grupları tasfiye etti veya bir şekilde kendi siyasi hattına getirdi. Bu süreç içerisinde Iglesias “zorbalık” ve “şantaj yapmak” suçlamasıyla karşı karşıya kalırken, parti sonunda o kadar merkeze gelmişti ki İspanya siyasetinde yeni sahne alan merkez-sağ Yurttaşlar partisiyle aynı kitle için mücadele eder hale geldi. Jacobin’de 25 Aralık’ta Luke Stobart tarafından yazılan bir yazıda, Podemos’un eski ruhunu kazanmaya başladığı ve Yurttaşlar’ı eleştirmekte olduğu söylense de, seçimlerin ardından Podemos’un birinci olan sağcı Halk Partisi ile koalisyon kurup kurmayacağı bile merak edilir hale geldi.

Seçimlerin ardından Podemos’un en büyük başarısının İspanya’daki sokak hareketinden gerçek bir sol hareket çıkmasını engellemek olduğu söylenebilir. 21 Aralık’ta The Guardian’da yazan Paul Mason, Podemos ve SYRIZA’dan yola çıkarak Avrupa’da merkezin “radikal sol” tarafından ele geçirildiğini söylese de, bu iki deneyim de bize merkeze yönelmek üzere yola çıkan prensipsiz “sol”un, halklar çıkarına bir sonuç alamadığı gibi, kendisi merkez haline gelerek var olan düzeni yaşatmayı sürdürdüğünü gösteriyor. “Merkeze yerleşmek” için İspanya Kralı’yla görüşen ve şirketlerle uzlaşan Podemos da, Avrupa Birliği’ni “içeriden değiştirmek” için AB’de kalan SYRIZA da, bu düzene can veriyor ve yaşam kaynağını düzenden alıyor. Seçimlerden sonrası geriyeye birbirine benzeyen dört parti arasındaki koalisyon pazarlıklarından başka bir şey kalmıyor.

■ Tulga Buğra Işık

Ne strateji ne derinlik, varsa yoksa kepezelik...

AKP İKTİDARININ SON DÖNEM YOĞUNLAŞAN DIŞ POLİTİKA KEPAZELİKLERİ SADECE KEPAZELİK OLMAKLA KALMIYOR; GERİ DÖNÜLMİZ BİR DÜŞMANLIK VE ÇELİŞKİ BİRİKTİRME ROTASINA YERLEŞİYOR VE BUNUN İÇ POLİTİKAYA DÖNÜK SONUÇLARI DA HIZLA BELİRGİNLİK KAZANIYOR.

Rus uçağını düşürmeyle başlayan yeni dönemin, Türkiye’nin dış politikasında pek çok sıkıntıyı beraberinde getireceğini biliyorduk. AKP iktidarının bu sıkıntıları bertaraf etmeye çalışırken daha büyük belalara yöneleceği de giderek belirginlik kazanıyor.

“Stratejik derinlik” söz konusu olduğunda; stratejinin de derinliğin de bir esnaf kurnazlığı sınırları içinde kaldığını, kalmaya mahkûm olduğunu görüyoruz. Ama AKP yönetiminin öznel tercihleri bir yana attığı her yeni adımın sonuçlarının yeni kısıtlar ortaya çıkarttığını ve bundan sonra derinleşmenin sadece saldırganlaşma yönünde olacağını söyleyebiliriz.

Geçtiğimiz günlerde askeri ve diplomatik olarak pek alışkın olunmayan bir hamle yapan AKP iktidarı, Musul’a ciddi bir asker çıkarma yaptı ve sonra da “çekildi”. Baştan aşağı kepezeliklerle dolu bu adımlar, emperyalist ortaklar için artık otomatik olarak “evin yaramaz çocuğuna kulağını çekerek söz geçirme” şablonuna yerleşiyor. Yine geleneksel yöntemler denendi; söz geçirilemedi en son Obama, Erdoğan’ı telefonla aradı (ve görünmeyen tarafta herhalde masanın yanında yine beyzbol sopası vardı). Kepazeliğin yandaş medyada nasıl kendini gösterdiğini, Obama-Erdoğan görüşmesi haberindeki şu tuhaf cümlelerden anlamak mümkün: “Kuzey Irak’ta Türk askerlerinin son durumuna ilişkin Türkiye ve Irak arasındaki görüş ayrılıklarının giderilmesine yönelik çabaların koordinasyonu ele alındı. ABD Başkanı Obama, Cumhurbaşkanı Erdoğan’dan Türk güvenlik güçlerinin tanzimi dahil, Irak ile gerilimi düşürmek için ilave adımlar atılması talebinde bulundu.”

Türkiye’nin Suriye’yle ilgili “Esad’lı geçiş” sürecini kabullenmesi de benzer bir “bir türlü anlamama, söz dinlememe” tablosu oluşturuyor. En son sürece verilen onayın “gelecekte Esad’sız geçiş” gibi tuhaf kayıtlarla tarif edilmesi bir başka kepezelik.

Yine AKP yönetiminin İsrail’le anlaşması da bir diğer mahkûmiyet ve ciddiyetsizlik örneği olarak karşımıza çıkıyor. Anlaşmaya tepkinin mecliste ve sosyal medyada “yok canım” şeklinde püskürtülmesinin ardından anlaşma yapıldığının bizzat başbakanlık ve cumhurbaşkanlığı tarafından onaylanması yine kepezeliğin cisimleşmiş hali.

Sulh artık imkânsız. Elbette, dış politikada “başarı” görelidir diyebilirsiniz ve örneğin, İsraili yeni dönemin getireceği olumluluklara da dikkat çekebilirsiniz. Ama böyle bir tabloda “barış”, “sıfır

sorun” gibi kavramları hızlıca sözlüğünüzden çıkartmanız gerekecektir.

Türkiye’nin dış politikasında son dönem yaşanan gelişmeler “Yurtta sulh cihanda sulh” politikasına dönüşme zamanı geldi, şeklindeki tartışmaları da yeniden alevlendirdi.

Bu tartışmaya kestirmeden “yok öyle bi cihan” şeklinde yanıt vermek mümkün ancak Ankara’nın daha önceki emperyalist savaş dönemlerinde izlediği “çatışma/savaş dinamiklerine mesafeli” sulh politikası hatırlanabilir. Her şeyden önce bu “sulh” anlayışını belirleyen samimi bir barış arayışı değil; “bir koyup üç alma” garantisi olmadan risk al(a)mama tercihi olduğunu not edelim. Ama öyle de olsa, bu tarz bir tercihin artık Türkiye tarafından yapılabilir olmadığını bilmek gerekiyor.

Türkiye’nin AKP’li yıllarda yaptığı dış politika tercihleri, artık geri dönüşü olmayan bir yoldur. Bu dönüşü olmayan yol, sürekli saldırganlaşmaya ve çelişkileri

derinleştirmeye mahkûm olma yoludur. Bu tablo, AKP iktidarının değiştiği bir dönemde neler olacağına ilişkin de herhangi bir olumlu kestirim yapmaya izin vermiyor. Dış politikada “süreklilik esas”sa ve bu kadar düşmanlık ve bu kadar çelişki Tayyip Erdoğan’ın ve “birkaç kötü AKP’li”nin sorunu olarak görülemeyecekse iktidar değişikliği de olsa aynı bataklık Ankara’yı içine çekmeye devam edecektir.

Son olarak içine girilen sürecin içeriye yönelik ağır sonuçları da olacaktır ve zaten bu başta Kürt savaşını olmak üzere kimi başlıklarda kendini göstermeye çoktan başlamıştır.

2000’li yıllardaki parlak dönemini ve içeride katlanan gücünü, dış politikadaki “çıkışına” borçlu olan AKP’nin dış politika açmazlarına her gün yenileri eklenirken bunların bir dizi iç başlıkta da sıkışma yaratması kaçınılmazdır.

■ Gamze Erbil

‘Rusya’nın Suriye politikası zaman kazandırıyor’

KOMÜNİST PARTİ MERKEZ KOMİTE ÜYESİ KEMAL OKUYAN INTERNATIONAL COMMUNIST PRESS’İN (ICP) RUSYA, SURİYE VE TÜRK DIŞ POLİTİKASI HAKKINDAKİ SORULARINI YANITLADI.

Son zamanlarda dünyanın en çok tartıştığı ülkelerden birinin Rusya, hakkında en fazla konuşulan liderin ise Rusya Devlet Başkanı Viladimir Putin olduğunu söyleyebiliriz. Türkiye’nin Rus uçağını düşürmesiyle birlikte Rusya tartışması ülke içinde de daha yakıcı bir şekilde ele alınmaya başlandı. Bu konuda yeminli Amerikancılar ve sayısı giderek artan Putin sempatanlarının dışında kalan komünistler gelişmeleri sınıfsal bir yaklaşımla ele alıyorlar. Komünist Parti Merkez Komite üyesi Kemal Okuyan’ın Rusya, Suriye ve Türkiye’nin dış politikasıyla ilgili ICP’nin sorularına verdiği yanıtlar şöyle:

Rus savaşı uçağının düşürülmesinin ardından tırmanan gerilime ilişkin Komünist Parti Merkez Komitesi tarafından yapılan açıklamaların yanı sıra, sizin ve diğer parti yöneticilerinin konuya ilişkin çok sayıda makalesi yayımlandı. Bunların ortak noktası nedir? Komünist Parti, Suriye başta olmak üzere bölgesel gelişmelere ilişkin tutumunu nasıl belirliyor?

Sınıfsal bakış açısı, sadece iç politika başlıklarında değil, dış politikaya ilişkin konularda da geçerli. Zaten ikisi arasında sanıldığından daha az ayırım var. Dolayısıyla Komünist Parti, uluslararası ve bölgesel gelişmelere de, özel olarak Türkiye’nin dış politikasına da, sınıf perspektifiyle yaklaşır. İçeride baştan aşağıya yanlış, haksız bir siyasi iktidarın dış politikada haklı olması, doğru bir çizgi izlemesi mümkün değil. AKP hükümeti içeride gerici ve Amerikancıdır, dış politikada da... Bu onun sınıf karakterinin ürünü. Özetle diyebiliriz ki, AKP Türkiye’nin tekelci burjuvazisinin ve onun uluslararası bağlantılarının temsilcisidir; hem içeride hem dışarıda. Yanlışlık buradadır, buradan hiçbir konuda sağlıklı bir şey çıkmaz.

Ancak dış politikada başka aktörler de var. Bunlar arasında çıkar çatışmaları söz konusu. Bu ülkelerin de kapitalist olmasından hareket edecek olursak, herkesin haksız olduğu bir tablo mu ortaya çıkıyor? Herhangi bir uluslararası meselede “haklı-haksız” ayırımı yapamayacak mıyız?

Önce bir konuya açıklık getirelim: Komünist partileri adalet dağıtıcısı değildir, onların yükümlülüğü adil bir dünyanın kurulması için, komünist toplum için mücadele etmek. Bugünkü uluslararası düzende adaletten, haklılardan ve haksızlardan söz etmek nasıl mümkün olsun? Tekrar olacak,

son tahlilde burjuva sınıfı hiçbir zaman ve hiçbir yerde haklı değildir. Öte yandan komünist partileri elbette uluslararası, bölgesel gelişmelere ilişkin tutum almak durumundadır. Partimiz kendi ülkemizde egemen sınıf ile hiçbir konuda birlikte davranmama ilkesi ile hareket etmektedir ve bunun bütün komünist partileri için evrensel bir kural olduğu düşüncesindedir.

NOTER DEĞİLİZ

AKP hep haksız mı?

Yanlış çıkarsama. Belli bir konuda, dar anlamıyla, Türkiye’nin yönetici sınıfı elbette “haklı” olabilir. Örnek olsun, Erdoğan İsrail yönetimine “siz öldürmeyi iyi bilirsiniz” çıkışını yaptığında dar anlamıyla haklıydı, doğruyu söyledi. Ya da “dünyayı büyük güçler yönetiyor, bu adil değil” dediğinde. Ancak biz “bravo Erdoğan” demek yerine, siyasi iktidarın ikeyzülüğünü teşhir etmeyi tercih ettik. Noter değiliz biz, karşıt sınıfa not vermiyoruz, sosyalizm için mücadele ediyoruz.

Suriye konusuna gelelim; hükümet hava sahasının ihlaline izin vermeyeceğini, uçağı düşürmekte haklı olduğunu ileri sürüyor. Rusya ise “hava sahası ihlali yok” diyor.

Rusya yalnızca bunu demiyor, “hava sahası ihlali olsa bile uçak düşürmek düşmanca” diyor. Bizimse tartışmayı ihlal olup olmadığından çıkarmamız gerekiyor. Türkiye’nin Suriye politikasında her şey yanlış. Bunun için düşen uçağın kara kutusunun açılmasına filan gerek yok. Ortada iddia olmanın çok ama çok ötesine geçen kanıtlar, belgeler var. Erdoğan ve arkadaşları, Suriye’de Esad yönetiminin düşmesi için harekete geçirilen güçlere para ve silah yardımında bulundu. Kendileri de bunu kabul ediyor. Biz bu güçlere terörist diyoruz, siyasi iktidar ise özgürlük savaşçısı. Rus uçağı, Türkiye’nin güvenliği için değil, bu güçlerin güvenliği için düşürüldü. Daha da fazlası var. Uçağın düşürülmesi, NATO ile Rusya arasındaki gerilimi sıcak çatışmaya taşımak gibi bir amaca da hizmet ediyor. Bunun savunulacak tarafı yok.

O halde bu konuda Putin haklı...

Az önce söylediğimiz gibi, biz yanlış bir zeminde duran aktörlerden kimin haklı kimin haksız olduğundan çok o zeminin kendisi ile ilgiliz. Suriye konusunda haklı olan bir tek Suriye’nin emekçi halkıdır.

O halde daha açık soracak olursak; Esad’ın durumu, Rusya’nın Esad’a

yardımı...

Komünistler o yanlış zemin ile ilgileniyorlar derken, gelişmelere karşı gözlerini kapatıyorlar demedik. Suriye krizinin başından beri partimiz Suriye’ye karşı ABD, Türkiye, Katar, Suudi Arabistan, İsrail ve diğer ülkelere tarafından sürdürülen kirli savaşa karşı durdu. Bunu Esad’ı desteklemek için değil, emperyalist saldırganlığa karşı durmak için yaptık. Burada Esad’ın Suriye’deki direnişi güçlendirici, bu anlamda olumlu bir rolü olduğu açık. Herkesi aynı kefeye koymak gibi bir niyetimiz de yok. Ancak bugün Suriye’de yaşananların aynı zamanda Esad yönetiminin politikalarının sonucu olduğunu da biliyoruz. İç karışıklıklardan önce Suriye’yi liberal ekonomi politikalarla ve batıyla ilişkileri geliştirme politikasıyla baş başa bırakan da aynı Esad’dı.

Aynı kefeye koymayacaksa kriter ne olacak?

Marx’tan bu yana komünistler uluslara-

rası olaylara ilişkin konum belirlerken hep şu ilkeyle hareket etti: Dünya devriminin çıkarları neyi gerektiriyor?

Bugün yükselen bir dünya devrimi yok ama dünya devriminin tarihsel çıkarları var. Bu çıkarlar, Suriye’ye dönük emperyalist saldırganlığın yenilmesini gerektiriyor. Esad, zaten Suriyeli bir aktör ve kendi halkına karşı sorumlu, onu geçiyorum. İran ve Rusya’nın kendi çıkarları doğrultusunda olsa da Suriye’deki direnişin yanında yer almasının karşısında durmak komünistlerin işi değil. Ancak Rusya ve diğer bazı güçler bölge halklarına sadece ve sadece zaman kazandırmakta.

EMEKCİLER GÜÇLENMEDİKÇE...

Ortadoğu’da emekçi hareket, devrimci hareket zayıf. Güçlenmedikçe daha büyük ıstıraplar yaşanacak. Bugünkü kapitalist dünyanın içinde uyum değil rekabet ve çatışma var. Birbirinin müttefiki gözükten ülkeler arasında bile çıkar çatışmaları derinleşiyor. ABD, Almanya, Fransa ve İngil-

Lazkiye’de bir taksinin arka camına yapıştırılmış olan Esad, Putin ve Nasrallah fotoğrafinin altında “Suriye’den çekinin” yazıyor.

tere arasındaki ilişkiler kırılan. Rusya ve Çin Halk Cumhuriyeti arasında mutlak bir ortaklıktan söz etmek son derece saçma. Yeni gelişmeler yaşanacak. Tekeller arasındaki rekabetin tırmanması yeni savaşlar, işgaller, askeri müdahaleler demek. Burada komünistler hem savaşı engellemek hem de tarihsel sorumluluklarını yerine getirmek için kendi ülkelerindeki burjuva iktidarlara karşı mücadele etmek durumunda. Bu Türkiye için de geçerli, Rusya için de, Yunanistan için de... Unutmayalım, bugün etnik, mezhepsel çatışmaların arka planında enerji alanındaki muazzam kapışma var ve bu kapışmada emekçilerin sözü yok!

Peki, uluslararası ülkeler arasında bir ayırım yok mu? Büyük güçler arasında. Rusya ve ABD örneğin.

Bugünkü dünya sisteminin tepesinde ABD’nin duruyor olması, diğer burjuva devletleri aklamıyor. Sonuçta her devlet, kendi egemen sınıfının çıkarlarını temsil ediyor ve bu çıkarların işçi sınıfının çıkarları ile hiçbir ortaklığı kalmadı uzun süredir. Dolayısıyla komünistler, her durumda burjuvaziden bağımsız bir duruş sergilemeli, şu ya da bu kapitalist sınıfın çıkarlarına hizmet etmemeli. Öte yandan yine dünya devriminin çıkarlarından hareket edecek olursak, ABD ve müttetikleri, onların örgütü NATO’nun geriletilmesi büyük önem taşıyor. Halklar cephesinden baktığımızda, bu mücadelede kendi kaynaklarımızı harekete geçirmemiz, işgalere, dış müdahalelere, askeri üslere karşı mücadeleyi yoğunlaştırmamız gerekiyor. Bunun Rusya’nın dış politikası ile örtüş-tüğünü kimse ileri süremez. Rusya’nın ABD ile rekabeti ile bizim anti-emperyalist konumumuz arasında bir ilişki yok. Bizim Rusya’daki müttetikimiz işçi sınıfıdır, onların temsilcileridir. Enerji kaynaklarının, enerji nakil hatlarının şu kapitalist grubun değil de başka uluslararası tekelin elinde olması bizim için fark etmiyor.

RUSYA EMPERYALİST Mİ?

Komünist Parti, Rusya’yi emperyalist bir ülke olarak mı nitelendiriyor?

Oldukça kapsamlı yanıt vermeyi gerektiren bir soru bu. Öncelikle söyleyeyim, partimiz 2016 yılında güncel gelişmeler ışığında “emperyalizm” kavramını bir konferans konusu yapacak ve burada Rusya, ayrıntılı ele alınacak bir başlık olacak. Komünist Parti şu ana kadar Rusya’yi emperyalist bir ülke olarak Lenin’in icadı değil. Lenin, Birinci Dünya Savaşı’ndan önce çok tartışılan, savaşla birlikte iyice önem kazanan emperyalizm olgusunun, basit bir dış politika davranışı olmadığı, bu politikanın temellerinin kapitalist tekelde yattığı gerçeğine işaret etti. Bu anlamda emperya-

lizm kapitalizmin yeni bir aşaması ve evresidir ama sadece bundan ibaret değildir. Emperyalizm ekonomik, siyasal, ideolojik boyutları olan bir kavram ve son derece öznel bir biçimde kullanılmal. Partimiz emperyalizmi ABD emperyalizmden ibaret gören, sözgelimi Avrupa Birliği’ni tercih edilebilir bir kapitalist odak olarak gören bütün emperyalist güç ve kurumlarla karşı tavizsiz bir duruş sergiledi. Aynı şekilde kapitalist sınıfın belli kesimleriyle işbirliği ya da ittifaklara kapısını kapatmış bir partiyiz. Bununla birlikte, “emperyalizm” kavramının gelişigüzel kullanılmaması gerektiğini düşünüyoruz.

Emperyalizm, kapitalizmin tekelci aşamasına denk düşer ama onunla özdeş değildir. Bugün kapitalizmin tekelci karakter taşımadığı pek az ülke var ve biz emperyalizm kavramını bu yayınlıkta kullanırsak, kavramı büsbütün değersizleştiririz. Bütün bu meseleleri bir konferansta ele alacağız. Rusya’ya gelince... Sovyetler Birliği’nin ortadan kalktığı 1991 yılından sonra muazzam kaynaklar üzerinde kendisine yer açmaya çalışan son derece dinamik bir kapitalist ülke Rusya. Böyle bir ülkeyi eğilimler, süreçler içinde ele almak gerekir. Rusya Federasyonu’nun emperyalistleşme süreci içinde olduğu çok açık. Bu kavramı kullanıp kullanılmamaksa yalnızca bilimsel değil, siyasal bir karar konusudur. Partimiz bütün kapitalist ülkelerin bir emperyalistleşme eğilimi içinde olduğu ama bunların ancak bir bölümünün bu özelliği taşıyabildiği kanaatinde dir.

Putin’in son dönemde popülerleştiğini, batı kamuoyunda, hatta Türkiye’de bile yaygın destek bulduğunu görüyoruz. Bunun için ne diyebilirsiniz?

Popülerliği artıyor çünkü avantajlı. Karşısında Obama gibi, Merkel gibi, Erdoğan gibi yıpranmış siyasetçiler var. Onların yanında daha zeki, kıvrak, güven verici bulunuyor. Buna bütünüyle itiraz edemem. Ancak biz Marksist isek, siyasetçilerin hangi sınıfın çıkarlarını savunduğuna bakmalıyız. Putin, Rus kapitalizmini temsil eden bir aktör. Kapitalistler hiçbir yerde haklı değildir, hiçbir zaman iyilik üretmezler. Putin’i çok ilkel bulanlara 2014 yılında Erdoğan için sarf ettiği övgü dolu sözleri hatırlatırım. O zaman demistik ki, Erdoğan’ın nasıl biri olduğunu Putin karar veremez. Şimdi de tuttu ABD Başkanlığı için adaylığını koyanlar içinde en tartışılması isim olan Trump’a övgüler düzdü. Hayata Rusya’nın çıkarları açısından bakıyor ama bu emekçilerin çıkarları değil! Patronla işçinin çıkarlarının yan yana gelebileceği dönem çoktan kapandı insanlık tarihinde. Ama dediğim gibi bizim önceliğimiz kendi sermaye sınıfımızla mücadele. Putin’i de öncelikle Rus komünistleri değerlendirmeli.

Faşizm hakkında ne okunmalı?

KOMÜNİSTLERİN FAŞİZME YÖNELİK OKUMALARI, DEVLET AYGITININ, GENELLİKLE AĞIR KRİZ DÖNEMLERİNDE YİTİRİLME TEHLİKESİ GÖSTEREN SERMAYE TAHAKKÜMÜNÜ BASKICI KARAKTERİNİ AÇIKÇA-GİZLEMEDEN KULLANARAK YENİDEN TAHKİM ETTİĞİ DÖNEMLERDE ORTAYA ÇIKAN REJİMLER ÇERÇEVESİNE TEMELLENİR.

Komünistler ne okur, nasıl okur, serimize bu kez faşizm konusuyla devam ediyoruz. Faşizm üzerinde yazılmış çok fazla sayıda tarihsel kaynak ve araştırma var ve dilimize de çevrilmiş onlarcası bulunabilir. Ancak bunlar arasında faşizme bütünsel ve tarihsel/toplumsal anlamda yaklaşan kaynaklar sınırlıdır; üstelik ya bazı veçhelerin gereğinden fazla abartılmasıyla ya da biçimsel yaklaşımlarla maluldürler. Çünkü faşizm tahlili kapitalizmin ekonomi politikından ve burjuva toplumunun bütünsel eleştirisinden koparıldığı sürece hiçbir boşluğu dolduramamıştır.

Bu çerçevede üretilmiş teorik yayınlardan söz etmeden önce, faşizmin tarihsel/toplumsal kökenlerine dair, Barrington Moore Jr.'in Diktatörlüğün ve Demokrasinin Toplumsal Kökenleri kitabı giriş niteliğinde okunabilir. Moore, yapıtında, tarihsel/toplumsal karşılaştırmalar yaparak, "aristokrasinin kökünü kazıyabilen radikal burjuva devrimlerinin, yolu, özgürlükçü sosyal demokrasilere açabildiğini; buna karşılık, doğru dürüst bir burjuva devrimi geçirmemiş toplumlarda, asker kökenli olan aristokrasinin kanatları altında palazlanan zayıf burjuvazinin, bir aşağı sınıf devrimi karşısında, 'demir ile çavdarın evliliği' denen sınıf koalisyonuyla, faşist diktatörlüklere yönelebildiği" sonucunu çıkarır. Bir diğer tarihsel kaynak, Nicos Poulantzas'ın Portekiz, İspanya ve Yunanistan'da Geçiş Süreci adlı kitabıdır. Her ne kadar Poulantzas, daha önce İspanya'yı faşizm incelemesi dışında bırakmış, Portekiz ve Yunanistan'daki rejimlerin faşist olduğunu kabul etmemiş ve bu üç ülkedeki rejimin karakterini askeri diktatörlük veya kuraldışı devlet olarak nitelermiş olsa da, faşizmin tarihinne yönelik olarak okumak faydalı olacaktır.

DEMOKRASİ VE FAŞİZM

Faşizmin tarihini, ona yönelik yaklaşımlar ve bu yaklaşımların tarihsel arka planından ayırmak doğru değildir. Çünkü faşizm tartışmaları dünya sosyalist hareketinin tarihinden bağımsız olarak ele alınmaz. Bunun ilk nedeni, faşizm, bir kapitalist devlet biçimi olarak burjuva (sermaye) demokrasinin karşıtı ayrı bir rejim biçimi değildir. Faşizm ve Nazizmin anti-komünist karakterini iyice bileyip Sovyetler'e karşı kıskırtma stratejisi, dönemin tüm kapitalist devletlerinde benzer sertleşmelere yol açmıştır. ABD ve İngiltere'deki hükümet politikalarının faşizm ve Nazizm ile sayısız ortak özelliklerini inceleyen pek çok çalışma mevcuttur. Bir diğer neden, faşizm, en açık karakterini dışarıda SSCB'nin sermaye sını-

Nazi işgaline direnişin simge isimlerinden olan Misak Manuşyan (soldan üçüncü) ve FTP-MOI (Fransız Gerillaları ve Partizanlar-Göçmen İşçi Kolu) üyelerinin idamlarından önce çekilmiş son fotoğrafları.

fını en çok korktuğu dönemde, içeride de devrimci kalkışmaların ve işçi sınıfı siyasetinin geri çekilme dönemine girdiğinden emin bulunduğu dönemlerde kazanmış, II. Dünya Savaşı'ndaki Büyük Sovyet Savunması ve Zafer sonrasında gelişkin kapitalist ülkelerde aşamalı olarak gündemden kalkmıştır. Sonrasındaki baskıcı rejimler, düz askeri diktatörlüklerle muhalefeti kontrollü olarak ve hedef göztererek ezen demokrasiler arasında geniş bir skalada ve Soğuk Savaş'ın kutupları arasındaki mücadelenin ciddi ve doğrudan etkileri altında tezahür etmişlerdir. Üçüncü olarak, faşizm tartışmaları üç farklı dönemde farklı içerik, öncelik ve kavramsallaştırmalarla yürütülmüştür. Önce Bolşevik Devrimi'nin Avrupa'da yayılma ihtimali olduğu dönemde, sonra bu ihtimalin ortadan kalktığı, Almanya'da Nazi Partisi'nin iktidara geldiği ve tek ülkede sosyalizmin korunmasının uluslararası sosyalist hareketin birincil hedefi haline geldiği dönemde ve nihayet en sonunda Sosyalist Blokun emperyalizmi geri getirme gücü kazandığı Soğuk Savaş ve Detant dönemlerinde. Bu dönemlere dair yaklaşımların değişik veçhelerden eleştirisi için Gelenek dergisindeki Cengiz Uygur'un yazıları okunabilir.

Tarihe ruhunu veren romanlardır, bu yazıda da geleneğimizi sürdürüelim. Bunlardan bir tanesi, Erich Maria Remarque'nin 1956 yılında yayımladığı Ölesiye Yaşamak adlı romanıdır. I. Dünya Savaşı'nın ardından II. Dünya Savaşı'na girmeye hazırlanan Almanya'nın yüksek enflasyonlu ortamında insanların yaşama savaşını, Hitler'in iktidara gelişini ve sonrasındaki dönemi kapsar. Ancak faşizmi belki de en etkili anlatan İlya Ehrenburg'un Paris Düşerken adlı romanıdır. Hemingway'in İspanya halk savaşını yansıtan Çanlar Kimin İçin Çalıyor romanının filmi bile komünist propagandası yapıyor diye Türkiye'nin anti-Sovyet iktidarlarınınca yıllarca yasaklanmıştı. "O günlerin politik dalgalanmalar ve hiyanetler içerisinde dalgalanan Fransa'sını yansıtan bu eseri okuduğunda Stalin, Ehrenburg'u telefonla arayarak kutlamış, "Sevgili İlya hep böyle yaz" diyerek yürek lendirmiştir. Paris Düşerken, Avrupa'daki faşizmin yarattığı depremi ve yıkımı yansıtırken ayakta kalan, direnen tek gücün komünistler olduğunu vurgular. Öykü, 1936 yılında, seçimler öncesi "Halk Cephesi" çalışmalarının heyecanlı günlerinde başlar. Leon Blum'un liderliğindeki bu oluşumu

komünistler, faşizmle savaşım açısından bir direnç noktası kabul ederek desteklemektedirler... Hainler Vichy'de, içmeler ve termal oteller diyarında sözde politika oynarken, komünistler Paris'te direnişin ilk adımlarını atmaktadır. Huma (FKP'nin yayın organı Humanité gazetesi) gizlice basılıp dağıtılmaktadır. Clemence Ana'nın evi Hichaud ve Denise'in gizli üssü olmuştur. Bir teksir makinesi ve kâğıtlar bulunmuştur. Artık dünya tarihine geçecek, komünistlerin önderliğindeki direniş hareketi başlamak üzeredir. Günümüz açısından da Ehrenburg'un romanı sözde demokrat oyunlara hayır diyen, faşizme karşı Clemence Ana'nın-ki gibi (sessiz ama anlamlı) sıkılmış bir yumruktur." (Tevfik Çavdar)

Faşizm konusunda izlenebilecek filmler arasında, mutlaka Charlie Chaplin'in Büyük Diktatör'ü, Mikhail Romm'un Sıradan Faşizm'i, Sergei Bondarçuk'un İnsanın Kaderi, Rezo Chkheidze'nin Askerin Babası, Taviani Kardeşler'in San Lorenzo Gecesi sayılabilir.

Sonuç olarak, faşizm kapitalizmin bir anomalisi değildir, dünyanın en büyük tekellerinin desteğini almıştır. Faşizm ırkıktan da ibaret değildir, onlarla iş çevirmiş Amerikan, İngiliz ve Fransız şirketlerinin haddi hesabı yoktur. Ayrıca faşizmin yenilmesiyle "demokrasi cephesi"nin kazandığı ise koca bir yalandır ve zaferde aslan payı Batı'ya değil, bizzat Sovyetler Birliği'ne aittir.

"FAŞİZM, PROLETER DEVRİMİ GERÇEKLEŞTİREMİYŞ PROLETERYANIN ÇEKMEYE MAHKÛM OLDUĞU CEZADIR."
CLARA ZETKİN

Okuma listesi

- Moore, Barrington Jr., **Diktatörlüğün ve Demokrasinin Toplumsal Kökenleri**, çev. Şirin Tekeli, Alaeddin Şenel, *Verso Yayıncılık, Ankara, 1989*
- Nicos Poulantzas, **Portekiz, İspanya ve Yunanistan'da Geçiş Süreci**, çev. B. Yılmaz, *Belge Yayınları, İstanbul, 1981*
- Cengiz Uygur, **"Faşizm ve Devlet Üzerine" (Gelenek 11), "Faşizm ve İdeoloji" (Gelenek 12), "Faşizmin Ekonomi Politikası Üzerine Değışmeler" (Gelenek 14), "Türkiye'de Faşizm Tahliilleri ve Tartışmaları" (Gelenek 18)**
- Erich Maria Remarque, **Ölesiye Yaşamak**, çev. Esat Mermi, *Oda Yayınları, İstanbul, 1997*
- İlya Ehrenburg, **Paris Düşerken**, çev. Atilla Tokatlı, *Oda Yayınları, İstanbul, 1987*
- Kemal Okuyan, **"Faşizm ve İkinci Dünya Savaşı Masalları"**, *sol.Portal, 10.05.2015*

CHP ve HDP, Suriye'de AKP'yle işbirliği mi yapıyor?

Özgür Şen

Türkiye, boğazına kadar pisliğin içine batmış durumda. Balık baştan kokuyor elbette. Cürüme ve yozlaşma en tepeden başlıyor. Ülkeyi yöneten harami çetesinin tepe isimlerinin işlediği suçlar alt tarafa belli ki ilham veriyor.

Memleketin tepesindeki aile elbirliğiyle petrol kırarırken bu suça başka isimlerin ortak olmaması mümkün mü? Devlet tüm kademeleriyle çeteleşiyor. Bu ticaretin güvenliği bizzat devlet görevlileri tarafından, ordu ve polisçe sağlanırken, cürüme ve yozlaşma her kademeyle sarıyor ve doğal olarak mekanizma kendisine benzetemediği, kendisinin parçası yapamadığı insanları da tasfiye ediyor.

Bu nedenle o sınırdan dürüst insan aramayın... Dürüst, namuslu kim varsa kaçmış veya canını kurtarmak için kaçmak üzeredir. Çürümenin de hiyerarşisi vardır. En kârlı işleri tepedekiler yapıyor, alttakiler de kendilerine daha az kârlı iş alanları yaratırlar. Nadide ve değerli tarihi eserleri yüksek rütbeliler kaçırırsa, cihatçı katillerin günlük ihtiyaçlarını başkaları karşılayacaktır. İŞİD militanlarıyla yaptıkları telefon görüşmeleri dinlemeye takılan subaylar bunun küçük bir örneğidir. En basit internet araştırmasıyla bulunan ve bu ilişkileri belgeleyen sınırdan çekilmiş onlarca video, delik deşik olmuş bu sınırdan para kazanan insanların sayısının korkutucu olduğunun somut kanıtıdır.

Tablo o denli vahim ki, kimsenin durup izleme şansı yok.

Bu vahamet içinde mecliste grubu bulunan büyük muhalefet partileri ise susmayı tercih ediyor ve Suriye'de süren savaş karşısında çelişkili tutum aldıkları için bu büyük suç şebekesinin üzerine gitmiyor veya gidemiyorlar.

CHP, Batman rafinerisini veya Ceyhan limanının kullanımını bir kez olsun gündem yapmıyor. Suriye'ye av malzemesi ihracı adı altında çetelere silah satan patronlar HDP'nin ilgi alanına girmiyor. Antep'te ve sınıra yakın başka şehirlerde sadece cihatçı çeteler için üretim yapan tezgâhları bu iki parti duymazdan geliyor. O bölgenin ticari göstergelerindeki başka gariplikler de aslında hiç görünmez değil...

Kürt sorununu bölgesel bir düzlemde ele alan HDP, savaşla ilgili attığı her adımda, yalnızca Suriye Kürtleri için değil Türkiye için de bir beklentiyle hareket ediyor ve bu tür meseleleri kaşı-maktan özel olarak kaçınıyor. Ama konu bundan ibaret değil... HDP, Türkiye'de düzeni bir bütün olarak karşısına alamadığı için savaş suçlarıyla uğraşmıyor.

En son Eren Erdem vakasında görüldüğü gibi çetelerin tedarik zincirinin açığa çıkarılması için yapılacak en ufak girişimde dahi AKP'nin karşısında dik durmayı beceremeyen bir CHP'nin, patronların ve devletin içinde kirlenmenin boyutları ve uzandı-ğı yerler düşünüldüğünde, bu işin peşine düşmesi ise imkânsız.

İki parti de Suriye'deki savaştan doğrudan menfaat sağlayan Türkiye'deki siyasetçi, devlet ve güvenlik görevlileri ve elbette patronların üzerine gidemiyor, çünkü bu mesele bir bütün olarak Türkiye'de düzene mal olmuş durumda.

Düzene karşı siyaset yapan tek parti olarak komünistler savaş suçlarına karşı mücadelenin siyasi sahibi olarak da tekleşiyorlar. Suriye meselesinde AKP'ye karşı bütünsel ve tutarlı bir müca-deleye giremeyen muhalefet partileri ise AKP'nin suçlarına ortak olurken ülkenin geleceğini de tehlikeye atıyorlar.

Ülkemize gelen göçmenlerden, her alanda süren yasadışı ticarete kadar çok farklı başlıklarda kendisini gösterebilen öylesine büyük ve derin bir sorunla karşı karşıyayız ki, AKP ile bu mecrada cesur ve kararlı bir biçimde hesaplaşmayan her parti Türkiye'nin içine düştüğü durumdan sorumlu hale geliyor.

“ İki parti de Suriye'deki savaştan doğrudan menfaat sağlayan Türkiye'deki siyasetçi, devlet ve güvenlik görevlileri ve elbette patronların üzerine gidemiyor. ”

4 "Bu ülkede milletvekili sıfatı taşıyan birisi çıkıp Türkiye'ye iftira atan, bize husumet besleyenlere malzeme veren işler yaptığı zaman benim buna sessiz kalmam asla mümkün değildir. Hale bak, çıkacaksın Türkiye terör örgütlerine kimyasal silah hammaddesi sevkiyatı yapıyor diyeceksiniz. Hem de benim buna tepki göstermeme tahammül edemeyeceksiniz. Her kim ki tek vazifesi ülkemiz aleyhine kara propaganda yürütmek olan yabancı basın organlarına iftiradan ibaret iddialar taşıyorsa burada bir kez daha suçluyorum işte o hainin ta kendisidir.
Recep Tayyip Erdoğan

22 ARALIK 2015

KOMÜNİSTLERİN YANITIDIR:

VATAN HAINLIĞININ TARİFİNİ SENDEN ÖĞRENECEK DEĞİLİZ

Recep Tayyip Erdoğan! Sen bütün dünya halklarının başına bela olmuş NATO'nun koruması altındaki bir iktidarın temsilcisisin. Başbakanken Avrupalı emperyalistlerin halkları yoksullaştırmak, ülkelerin ekonomilerini çökertmek için kurdukları Avrupa Birliği kapılarında nöbet beklemiş, ülkeyi uluslararası tekellerin yağmasına açan imzaları atmış bir siyasetçisin. İsrail'le göstermelik ağız dalaşına girip askeri-ekonomik işbirliğini sürdüren, şimdilerde de Rusya'ya karşı bir kez daha siyonistlere el uzatan bir lidersin. Daha önemlisi bugünkü koltuğunu Amerikalı emperyalistlerin desteğine borçlusun.

İstersen, vatan hainliğinden hiç söz etme!

Komşu ülkelere düşmanca davranışlar geliştirip sonra "vatan-millet" edebiyatı yaparak ancak faşistlerin gururunu okşar, korkakları susturabilirsin.

Senin ve temsil ettiğin haramilerin çıkarlarını "vatan savunması" diye yutturmanıza, insanların kirliliği ve kanlı hesaplar yolunda ölmesine sessiz kalmayacağız.

Amerikancı gericilerden "vatan" dersi alacak değiliz. Biz bu ülkenin bağımsızlığı, egemenliği, insanlarımızın özgürlüğü için mücadele ediyoruz ve bu ülkeyi sizin paracıklarınızı ve iktidarınızı sevdiğinizden daha çok seviyoruz.

iletisim@kp.org.tr

www.kp.org.tr

/kpninsesi

KOMÜNİST PARTİ